

BIBL. CODR. COLL. OMN. ANIM. OXON.

GULL-ÞÓRIS

SAGA.

ÞORLEIFR JÓNSSON
GAF ÚT.

REYKJAVÍK.

Á FORLAG KRISTJÁNS Ó. ÞORGRÍMSSONAR.

1878.

INNIHALD.

Bls

Prentuð í prentsmiðju Einars Þórðarsonar.

FORMÁLI.

Gull-Þórissaga er öðru nafni kölluð Þorskfirðingasaga, af því að mestr hluti hennar fer fram í Þorskafirði, er skerst inn úr Breiðafirði, vestanvert við Reykjanes í Barðastrandarsýslu, og höfuðmenn sögunnar eiga þar flestir heima. Saga þessi framfer á árunum 884 til 940 eftir fœðingu Krists.

Af sögunni er að eins eitt handrit á skinni til, og vantar þó í. Handrit þetta er í safni Árna Magnússonar (AM. 561, b. 4°.) á háskólabókasafninu í Kaupmannahöfn. Alls er handritið 16 blöð = 32 blaðsíður. Þar af eru 1., 16., 17. og 32. bls. skafnar út og ritað á úr Úlfhamsrímum. Á 2. bls. er endi Víga-Skútusögu (sbr. Íslendingasögur, II. Kh. 1830, 8°.). Enn 8 síðustu línur þeirrar blaðsíðu eru upphaf Gull-Þórissögu; er eigi eyða fyrr enn á 16.—17. bls. handritsins. Síðan vantar allan enda sögunnar, nema það, sem doctor Guðbrandr Vigfússon hefir getað lesið og prentað er í «Nýum félagsritum» 21. ár, bls. 118—21. Handrit þetta er talið ritað síðari hluta 14. aldar, og er eftirrit eftir öðru eldra handriti, sem auðráðið er af því, að í því eru töluvert margar bersýnilegar ritvillur. Handrit þetta hefir dr. Konráð Maurer í München í Bœheimi gefið út áðr: Die Gull-Þóris-saga oder Þorskfirðinga-saga. Leipzig 1858. Enn þó hefir hann fœrt réttritunina til vissrar stafsetningar og sumstaðar lagfœrt helztu villur handritsins.

Auk þessa skinnhandrits eru til pappírshandrit, sum með sömu eyðunum, enn sum ekki. Eg hefi við þessa útgáfu haft þrjú pappírshandrit til samanburðar, og eru tvö þeirra upprunnin af Breiðafirði. Þau hafa öll litlu fyllri byrjunina enn skinnbrotið og allan endann, og þó það af honum, er dr. Guðbrandr hefir getað lesið, töluvert frábrugðið. Annað breiðfirzka handritið hefir og uppfylta eyðuna í miðju sögunnar.

Aðferðin við þessa útgáfu hefir verið þannig: Byrjun sögunnar, endi 10., allr 11. og byrjun 12. kapítula og endi sögunnar, þ. e. mestallr 20., allir 21., 22., 23. og 24. kapítuli, eru tekin eptir pappírshandritunum. Þar er skinnhandritið náði til, hefir alstaðar verið farið eftir því, þó á þann hátt, að bersýnilegar villur í því hafa verið lagfœrðar eftir pappírshandrit-

unum á nær 100 stöðum. Að fara hér nákvæmar út í þetta sýnist ekki eiga við, þar sem þessi útgáfa er að eins ætluð alþýðu manna á Íslandi til lestrs sér til dægrastyttingar; enn til þessa er sér í lagi nauðsynlegt að texti sagnanna komi fram í sem réttastri mynd.

Í útgáfu þessari af Gull-Þórissögu er fylgt þeirri stafsetningu, er hinir beztu menn nú á tímum álíta réttasta. Eg vil í þessu efni að eins benda mönnum á eitt atriði, er sýnist, að margir Íslendingar, bæði lærðir og leikir, hafi ekki enn þá nógu ljósa hugmynd um. Eins og málfróðum mönnum er kunnugt, skiftum vér stafrofi voru í samhljóða og hljóðstafi. Hér skal að eins talað um sjálfstæðu hljóðstafina. Ein skifting þeirra er í granna hljóðstafi og áherta hljóðstafi. Grannir eru: *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, *y*; þeir hafa hver sinn tilsvarandi staf með áherzlumerkinu (´), nefnilega: *a* hefir *á*, *e* hefir *é*, *i* hefir *í*, *o* hefir *ó*, *u* hefir *ú* og *y* hefir *ý*. Þetta, sem er svo einfalt, að hvert barn með meðalviti hlýtr að skilja það, ef því á annað borð hefir verið kent rétt að þekkja stafina og almennilegt stafrofskver væri til á íslenzku, hefir að því, er áherta *e*-ið, þ. e. *é*, snertir, mætt töluverðum misskilningi. Nokkrir hinna nýustu íslenzku málfræðinga hafa sett *j* á undan *e*-inu til að fá í það áherta hljóðið, og því t. a. m. ritað: knje fyrir kné, mjer fyrir mér, ljet fyrir lét o. s. frv. Enn slíkt er ekki rétt, eins og benda sýnilegt er. Það er bæði á móti uppruna og eðli íslenzkrar tungu, og kemr auk þess aldregi fyrir í vorum elztu og beztu handritum, og hefir því alls ekki annað við að styðjast enn rangan tilbúning nýustu aldar manna. Merkilegt er það meðal annars, að allir hinna 5 blaðstjóra á landi hér fylgja miðr réttri stafsetningu, nema herra Jón Ólafsson ritstjóri «Skuldar», sem auðsjáanlega hefir gert sér mikið far um að læra rétt feðratungu sína. Svo kveðr ramt að, að einn blaðstjóranna, séra Mattías Jokkumsson ritstjóri «Þjóðólfs», kann öngva réttritun, og er þó — skáld! Blöðin eiga þó að fræða almenning um það sem rétt er, enn ekki leiða hann á villustigu.

Reykjavík, 21. maí 1878.

Þorleifr Jónsson, cand. phil.

GULL-ÞÓRIS SAGA.

1. Þórólfr hét maðr, sonr Örnólfs fiskreka; hann jó í Mostr; því var hann kallaðr Mostrarskeggi; hann ar blótmaður mikill ok trúði á Þór; hann fór fyrir fríki Haralds konungs hárfagra til Íslands, ok sigldi yrir sunnan land; hann sigldi fyrir norðan Snæfells-ökul ok inn á fjörð einn mikinn ok gaf honum nafn k kallaði Breiðafjörð. Hans son hét Hallsteinn, er am Þorskafjörð ok bjó á Hallsteinsnesi; hann blótaði ar til er Þórr sendi honum öndvegissúlur, ok gaf þar il son sinn. Eftir þat kom tré á land hans sex tiga k þriggja alna langt ok tveggja faðma digrt. Þar eitir nú Grenitrésnes, er tréit kom á land. Hall-teinn hafði herjat á Skotland, ok tók þar þræla þá, er ann hafði út. Þá sendi hann til saltgerðar í Svefn-yar. Þar hafði Hallsteinn þrælahag við. Hallsteinn tti Ósk dóttur Þorsteins rauðs; þeira börn váru þau orsteinn surtr, er fyrstr fann sumarauka, Þórarinn ok uríður. Grímkell hét frilluson Hallsteins ok bjó á rímkelsstöðum út frá Gröf. Þessir menn kómu til slands með Hallsteini: Hrómundr er síðan bjó í Gröf; algerðr hét kona hans, enn Þorsteinn son. Eyólfr inn auðgi kom til Íslands með Hrómundi ok bjó í úla í Þorskafirði; Hallgerðr hét kona hans, enn Val-erðr systir; hon var fríð kona. Þorgeirr hét maður,

er bjó í Þorgeirsdal. Þessir váru allir vinir Hallsteins. Böðmóðr í Skut var víkingr mikill, ok óeirinn mjök; hann var son Þorbjarnar loka, Eysteinssonar, Grímkelssonar, Önundarsonar fylsennis. Þeir váru synir Böðmóðs: Þorbjörn loki, er nam allan Djúpafjörð ok Grónes, ok Vígbjóðr, faðir Steins mjöksiglanda, er Hítdœlir ok Skógstrendingar eru frá komnir. Með Þorbirni loka kómu út: Styrkárr, er hann gaf land í Barmi til móts við Hallstein; dóttir Styrkárs hét Kerling ok heldr margkunnig. Helgi hét bróðir Styrkárs, er land keypti at Hjöllum í Þorskafirði; hans synir váru þeir Þórarinn ákafi ok Þrándr hinn mikli. Helgi var virðingamaðr ok þó ekki dæll við alþýðu. Þorgils hét son Þorbjarnar loka; hann bjó á Þorgilsstöðum í Djúpafirði; þeir feðgar váru miklir fyrir sér ok ættstórir. Úlfr hinn skjálgi son Högna hins hvíta nam Reykjanes alt milli Þorskafjarðar ok Hafrafells; hann bjó á Miðjanesi; hans synir váru þeir Jörundur ok Atli hinn rauði. Með Úlfi kom út sá maðr, er Hallr hét, ættstórr ok mikilhæfr; hann bjó á Hofstöðum við Þorskafjörð, ok reisti þar hof mikit, því at Úlfr var engi blótmaðr. Hallr var mikill höfðingi, ok hnigu þar margir til hans; Rauðr hét son hans, ok bjó í Rauðsdal milli Hofstaða ok Berufjarðar. Annarr hét Hyrningr; sá var yngri. Þuríðr drikkinn bjó á Kinnarstöðum, ok átti land inn til Músarár; hon var mörgu slegin ok gerði manna mun mikinn. Synir hennar váru þeir Þorsteinn ok Þórhallr, efniligir menn. Bera hét ekkja, er bjó í Berufirði; hon átti þrjá sonu; Björn var elstr. Þórarinn krókr nam allan Króksfjörð meðal Hafrafells ok Króksfjarðarmúla. Með honum kómu út suðreyskir menn: Gilli, er bjó at Gillastöðum, göfugr maðr; Ket-

ilbjörn hét son hans, hinn vænligsti maðr. At Hafrafelli bjó Hólmgöngu-Kýlann, enn Naðr bjó í Naðrsdal; Ásmundr hét hans son. Hallvarðr hrísi bjó á Hrísahváli; Már hét son hans. Oddr skrauti hét maðr, er út kom vestr í Vaðli; hann var son Löðvis konungs á Gautlandi ok Víeru hinar þungu, Guðbrandsdóttur af Járnberalandi. Oddr kaupir lendur í Þorskafjarðarskógum at Þuríði drikkinni, ok bjó at Uppsölum; hann fekk Valgerðar, systur Eyólfs í Múla; þeira son var Þórir, manna mestr ok fríðastr sýnum. Grímr hét son Eyólfs. Gils skeiðarnef nam Gilsfjörð ok bjó at Kleifum; hans synir váru þeir: Héðinn í Garpsdal ok Herfinnr í Múla; dœtr hans váru þær Hallgríma ok Þorbjörg knarrarbringa ok Ingibjörg. Ólafr belgr bjó í Ólafsdal, er Ormr mjóvi rak ór Ólafsvík, enn Sléttu-Björn ór Belgsdal; hans synir váru þeir Þorgeirr ok Jósteinn ok Þorvaldr. Steinólfr hét maðr ok var kallaðr lági; hann var son Hrólfs hersis af Ögðum; hann nam land milli Grjótvallarmúla ok Klofasteina, ok bjó á Steinólfshjalla í Fagradal. Hann átti Eirnýu Þiðrandadóttur Þorsteinn ok Helgi váru synir þeira, enn Arndís dóttir, ok Þuríðr, er Sléttu-Björn átti. Knöttr ok Þjóðrekr váru synir þeira. Steinólfr var rausnarmaðr mikill í búi ok hafði fjölment; enn er honum þótti þrönglent fyrir sunnan fjörðinn, nam hann Steinólfsdal í Króksfirði ok gerði bú í Bœ. Hann skipaði dalinn vinum sínum. Grímr frændi hans bjó á Völlum; Hergils hét son hans. Heimlaug völva bjó á Völvustöðum í Kambsheiði, enn Steinólfr bægði henni, ok var hon fyrir því óvin hans. Þórarinn krókr taldi sér dalinn, er Steinólfr hafði skipat ok kallaði hann þat sitt landnám, því at svá var, ok gerðist af því fjandskapr með

þeim Steinólfi, svá at þeir drápust þar fyrir. Vaði hét maðr; hann var skáld gott; hann var frændi Odds ok kom út með honum; hann bjó á Skáldstöðum í Berufirði; Óttarr ok Æsa váru börn hans ok váru bæði mannvænlig.

2. Þá er þessir hinir ungu menn óxu upp, er nú váru nefndir, lõgðu þeir leika með sér á Berufjarðarísi, ok var með þeim fóstbrœðralag mikit. Þórir Oddsson var sterkastr jafngamall, ok allar íþróttir hafði hann umfram sína jafnaldra. Ketilbjörn gekk næst honum um allan vaskleik. Þeir tóku fiska ór vatninu, ok báru í lœk þann, er þar er nær, ok fœddust þeir þar; sá heitir nú Alifiskalœkr. Þar varð í veiðr mikil, ok taldi Hof-Hallur sér veiðina, enn Þuríður drikkinn taldi sér ok sínu landi ok frelsti hon sveinunum. Enn um vetrinn léku þeir knattleika á Þorskafjarðar-ísi, ok kómu þar til synir Hallsteins ok Djúpfirðingar, Þorsteinn ór Gröf ok Hjallasveinar. Þeir fyrir sunnan Þorskafjörð gerðu Þóri at fyrirmanni fyrir örleiks sakir ok allrar atgerfis; enn vestanmenn vildu eigi þat ok ýfðust við honum allir, nema Hallsteinssynir. Skip kom út um sumarit í Breiðafirði á Döguròarnesi, ok hét Bárðr stýrimaðr, frændi Odds ok félagi, þá er þeir höfðu í hernaði verit. Bárðr sendi til Odds, ok fluttist síðan til Þorskafjarðar við fimtánda mann; fimm váru íslenzkir menn með honum, ok réðust þeir í brott til heraða sinna. Enn Bárðr vill tvívegis fara, ok beiddi sér manna, svá at hann væri fœrr. Þar réðst til Þórir ok þeir níu fóstbrœðr ok svörðust allir í fóstbrœðralag; skyldi hverr þeira annars hefna; þeir skyldu saman eiga fengið fé ok ófengið, þá er þeir fengi, jafnt ok til ynni, ok var Þórir fyrirmaður þeira, þá Ketilbjörn,

þórhallr ok þorsteinn Drikkinnarsynir, Hyrningr Hallsson, Björn Beruson, Ásmundr Naðrsson, Már Hallvarðsson ok Óttarr Vaðason. þeir réðust til skips með Bárði, ok urðu vel reiðfara ok tóku þrándheim. þá réð Haraldr konungr hárfagri fyrir Noregi; með honum var Sigmundr Löðvisson föðurbróðir þóris. Hann fundu þeir ok beiddu hann tillaga, því at þeir höfðu eigi meira fé enn til skotsilfrs um jól fram. Sigmundr latti þá at vera með konungi, ‚ok er þar ilt félausum mönnum'. Hann sendi þá norðr á Hálogaland til Úlfs vinar síns, ok sagði þar gott fjár at afla í skreiðfiski. Sigmundr fekk þeim róðrarferju ok Rekhall skósvein sinn til fylgdar ok tvá leiðsögumenn aðra: þránd lang ok Hróa hinn digra, bróður hans. þeir kómu um haustit norðr á þrándarnes til Úlfs, ok tók hann vel við þeim fyrir orðsending Sigmundar, enn kvað þó undarligt þykkja, at Sigmundr sendi þóri frænda sinn til slíkra féfanga, ok kvað sér svá á hann lítast sem hann mundi eigi fiskimaðr verða, ok meiri þroski mundi fyrir honum liggja, ef hann heldi lífi; ‚enn þat er líkast, at gifta fylgi ráði Sigmundar, ef til er gætt'.

3. þat var einn dag at þeir félagar reru at fiski, ok kómu síð at landi; Úlfr gekk í móti þeim; ok er þeir höfðu búit um skip sitt, sá þórir, hvar eldr var, nær sem lýsti af tungli, ok brá yfir blám loga. þórir spurði, hvat lýsu þat væri. Úlfr segir: ‚ekki skulu þér þat forvitnast, því at þat er eigi af mannavöldum'. þórir svarar: ‚því mun ek þó eigi vita mega, þót tröll ráði fyrir'. Úlfr kvað þat vera haugaeld. þá grófst þórir eftir, enn Úlfr segir at lyktum ok mælti: ‚Agnarr hét berserkr, son Reginmóðs hins illa; hann lét gera haug þenna ok gekk þar í með skipshöfn sína alla ok

mikit fé annat; hann verr hauginn með tröllskap síðan, svá at engi má nær koma; enn margir eru dauðir, er til hafa komit at brjóta, eðr ella hafa þeim orðit önnur skyrsi, ok eigi vitum vér, hvárt hann tryllist dauðr eðr kvikr'. Þórir mælti: ‚vel er nú mælt ok það er nú drengiligra, at afla þar fjár enn róa til fiska ok þar skal til hætta'. Úlfr latti hann mjök ok allir félagar Þóris, ok kvað Úlfr eigi hlýða mundu, at farit væri. Þórir kveðst eigi at síðr fara mundu. Svá er sagt, at Ketilbjörn einn vildi fara með Þóri, ok bar engi annarr áræði til hans félaga. Þeir áttu at fara í fjallshlíð nökkura til haugsins, ok er þeir kómu upp í hlíðina, laust í móti þeim svá miklu fárviðri, at hvárgi mátti uppstanda. Þeir höfðu milli sín eitt snœri, ok gekk Þórir fyrir, meðan hann mátti. Enn um síðir tók upp hvárntveggja, ok kastaði ofan fyrir hlíðina, ok nú festir snœrit um stein einn mikinn, enn þeir váru ákafa móðir, ok lágu þar til þess er svefn fell á þá. Þá dreymdi Þóri, at maðr kom at honum, mikill, í rauðum kyrtli ok hafði hjálm á höfði ok sverð búit í hendi; hann hafði um sik digrt belti ok þar á góðan kníf ok glófa á höndum; var þessi maðr mikilúðligr ok virðuligr. Hann mælti reiðuliga til Þóris ok stakk á honum döggskónum ok bað hann vaka ok mælti: ‚ills manns efni ertú, er þú vilt ræna frændr þína; enn ek vil', sagði hinn komni maðr, ‚gera til þín verðleikum betr, því at ek em bróðir feðr þíns ok sammœðr við hann; ok vil gefa þér gjafir til þess, at þú hverfir aftr ok leitir annarra féfanga. Þú skalt þiggja at mér kyrtil góðan þann er þér man hlífa við eldi ok vápnum, ok þar með hjálm ok sverð. Ek skal ok gefa þér glófa þá, er þú mant enga fá slíka, því at liði þínu mun

óklaksárt verða, ef þú strýkr þeim með; þessa glófa skaltu á höndum hafa, þá er þú bindr sár manna, ok man skjótt verk ór taka. Kníf ok belti læt ek hér eftir, ok þat skaltu jafnan á þér hafa. Ek mun ok gefa þér tuttugu merkr gulls ok tuttugu merkr silfrs'. Þórir þóttist svara, at honum þótti þetta of litit af svá nánum frænda ok féríkum, ok lézt eigi aftr munu hverfa við lítla fémútu; ‚vissa ek eigi', segir Þórir, ‚at tröll væri mér svá nær í ætt, áðr þú sagðir mér. Enn engrar eirðar ættir þú af mér ván, ef eigi væri frændsemi með okkr'. Agnarr segir: ‚seint munu þín augu fyld verða á fénu, ok því máttu vorkynna mér', sagði Agnarr, ‚at mér þykki féit gott, því at þú munt œrit mjök elska féit áðr lýkr'. Þórir segir: ‚ekki hirði ek um illspár þínar; enn þiggja vil ek, at þú vísir mér til meiri févánar, ef þú vilt þitt fé undan þiggja'. ‚Heldr vil ek þat', segir Agnarr, ‚enn deila illdeildum við þik. Valr hét víkingr, er átti gull mikit; hann bar féit undir helli einn norðr við Dumbshaf ok lagðist á síðan ok synir hans með honum, ok urðu allir at flugdrekum; þeir hafa hjálma á höfðum og sverð undir bœgslum. Nú er hér kalkr, er þú skalt drekka af tvá drykki, enn förunautr þinn einn, enn þá verðr eftir þat er má'. Síðan vaknar Þórir, og váru þessir hlutir allir þar í hjá honum, er Agnarr gaf honum. Ketilbjörn vaknar ok hafði heyrt alt þeira viðrmæli, ok svá sét, hvar Agnarr fór; hann bað Þóri taka þenna kost. Eftir þat tók Þórir kalkinn ok drakk af tvá drykki, enn Ketilbjörn einn; þá var enn eftir í kalkinum; Þórir setti þá á munn sér ok drakk af alt. Nú fell á þá svefn; Agnarr kom þá enn ok ávítaði Þóri, er hann hafði alt af drukkit kalkinum, ok kvað

hann þess drykkjar gjalda mundu hinn síðara hlut æfi sinnar. Agnarr segir þeim fyrir marga hluti þá er fram kómu síðar, ok lagði ráð til með Þóri, hversu hann skyldi vinna hellinn Vals víkings.

4. Eftir þat vitkuðust þeir ok vakna; fóru heim síðan. Þeir sögðu Úlfi, hvat fyrir þá hafði borit ok báðu hann vísa sér til hellis Vals. Úlfr latti þá þeirar ferðar ok bauð þeim fé til at þeir fœri eigi, ok segir engan aftr hafa komit þann er farit hafði, enn kvað ilt þykkja, at þeir menn týndist, er Sigmundr vin hans hafði sent honum. Enn Þórir vill fara fyrir hvern mun, ok lítlu síðar ráðast þeir félagar til ferðar ok fara norðr fyrir Finnmörk þar til er þeir koma norðr fyrir Blesaberg; svá hét fjallit þat er hellir Vals var í, enn þat er norðr við Dumbshaf; þar fellr á mikil í gljúfrunum fram af bergi og alt út í sjá. Þórir kendi þá, at þeir váru þar komnir er honum var til vísat. Þeir fóru á bergit ok höfðu þann umbúnað, er Agnarr hafði kent þeim; hjuggu upp tré mikit ok fœrðu limarnar fram af berginu ok báru grjót á rótina; síðan tóku þeir kaðal ok festu við limarnar. Þá bauð Þórir förunautum sínum at fara ok hafa fé þat er fengi; enn engi þeira bar traust til at ná hellinum, þót engi væri önnur hætta enn sú, ok báðu þeir hann frá hverfa. Þórir segir; ‚eigi mun nú þat verða; er þat líkast, at ek hætta á ok hafa ek fé skuldlaust slíkt er fæst'. Þeir létust eigi mundu til fjár kalla ok sögðu hann œrit til vinna, ef hann næði. Þeir fundu at Þórir var allr maðr annarr enn hann hafði verit. Þórir fór af klæðum sínum ok gerði sik léttbúinn; hann fór í kyrtilinn Agnarsnaut ok tók glófana, beltit ok knífinn ok línu mjóva, er Agnarr fekk honum;

hann hafði snœrisspjót, er faðir hans gaf honum; gekk hann svá fram á tréit; þá skaut hann spjótinu yfir ána, ok festi þat öðru megin árinnar í viðinum; eftir þat fór hann í festina ok lét línuna draga sik af berginu undir fossinn; ok er Ketilbjörn sá þat, lézt hann fara vilja með Þóri, ok kvað eitt skyldu yfir þá ganga; ferr hann þá ofan með strenginum. Þórhallr Kinnarson kveðst ok fara vilja, enn Þrándr langi kvað Sigmund þat eigi spyrja skulu, at hann þyrði eigi at fylgja þeim, er hann hafði þó heitit sinni liðveizlu. Þórir var nú kominn í hellinn, ok dró þá til sín hvern er ofan kom. Bergsnös nökkur gekk fram við sjóinn alt fyrir fossinn ok fóru þeir Björn Beruson ok Hyrningr þar á fram ok þaðan upp undir fossinn; þeir höfðu þar tjald hjá snösinni, því at eigi mátti nær vera fossinum fyrir skjálfta ok vatnfalli ok regni. Þeir Þórir tendruðu ljós í hellinum ok gengu þar til er vindi laust í móti þeim ok sloknuðu þá login. Þá hét Þórir á Agnar til liðs ok þegar kom elding mikil frá hellis-dyrunum, ok gengu þá um stund við þat ljós, þar til er þeir heyrðu blástr til drekanna. Enn jafnskjótt sem eldingin kom yfir drekana, þá sofna þeir allir; enn þá skorti eigi ljós, er lýsti af drekunum ok gulli því, er þeir lágu á. Þeir sáu hvar sverð váru ok kómu upp hjá þeim meðalkaflarnir; þeir Þórir þrifu þá skjótt til sverðanna, ok síðan hlupu þeir yfir drekana ok lögðu undir bœgsl þeim ok svá til hjartans. Þórir fekk tekit hjálminn af hinum mesta drekanum, ok í þessari svipan þrífr hinn mesti drekinn Þránd lang ok fló með hann út ór hellinum ok þegar hverr at öðrum ok hraut eldr af munni þeim með miklu eitri. Nú sá þeir er úti váru, at glœddi ór fossinum; þeir hlupu ór tjaldinu,

enn drekarnir flugu upp ór fossinum, ok sá þeir Björn, at einn drekinn hafði mann í munni sér; þóttust þeir þá vita, at allir mundu þeir látnir, er í hellinn höfðu farit. Hinn mesti drekinn flaug lengst, sá er manninn hafði í munni, ok er þeir flugu upp yfir bergsnösina, hljóp hann Björn þá upp á bergit ok lagði málaspjóti á drekanum. Enn er hann hrepti áverkann, þá hljóp ór sárinu mikit blóð í andlit honum ok fekk hann af því skjótan bana, enn blóðit ok eitrit kom á fót Hyrningi ok sló þar í œðiverk, svá at hann mátti trautt standast. Nú er at segja frá Þóri ok hans félögum, at þeir afla sér mikils fjár í hellinum, svá at þat var margra manna fullfengi í gulli ok mörgum dýrgripum; er svá sagt, at þeir hafi á þriðja dag verit í Valshelli; þar fann Þórir sverðit Hornhjalta, er Valr hafði borit. Síðan las Þórir sik fyrstr upp ok dró upp fé ok þá félaga sína. Tók hann þá fót Hyrnings ok strauk með glófunum ok tók þegar ór allan verkinn. Nú skyldi Þórir skifta fénu ok varð einn hlutrinn ávalt mestr ok fór svá nökkurum sinnum. Þá mælti Ketilbjörn: ‚fóstbróðir', sagði hann, ‚þú hefir mest unnit til fjár þessa; nú vil ek gefa þér minn hlut'. Þá mælti Þórhallr þvílíkum orðum. Þórir varð all-léttbrúnn við þetta ok varðveitir nú féit; enn skift var gullinu Agnarsnaut með félögum Þóris ok hefir hverr þeira mörk gulls; hann gaf ok sinn grip hverjum þeira; Hyrningi gaf hann sverðit Agnarsnaut. Eftir þat fóru þeir aftr til Úlfs ok vildi Þórir segja frá tíðindum. Þeir dvöldust um hríð með Úlfi ok gerði Þórir þá járnviðjur um kistur sínar ok læsti vandliga Valshellisgull ok helt alla sína félaga á sinn kost þann vetr.

5. Enn eftir þat fóru þeir suðr til Þrándheims

ok fundu þar Sigmund; var þat við jól. Þórir sagði Sigmundi frá ferðum þeira, enn Sigmundr bað þá þegar eftir jólin fara ór ríki Noregs-konungs. Hann sendi þá ór Þrándheimi ok fekk þeim eyki austr um Kjöl til Jamtalands ok svá til Gestrekalands; þaðan fóru þeir á Elfarskóg ok ætla til Svíþjóðar. Sá skógr er fjögurra rasta ok tuttugu breiðr, ok vissu eigi, hvar þeir fóru. Þeir sá fyrir virki hátt, ok er þeir kómu þar, hófu þeir Þóri upp á spjótaoddum; þá krœkti hann öxi sinni upp á virkisvegginn ok las sik svá upp. Lauk hann þá upp virkinu fyrir félögum sínum; gengu þeir þá inn með öll föng sín. Þórir lauk upp skálanum, ok váru þar tólf manna rekkjur ok tvær mestar. Virkit var örugt vígi. Þórir bað þá vörð halda ok svá gerðu þeir. Enn litlu síðar sá þeir tólf menn mjök vígliga ríða at virkinu ok váru tveir mestir. Þeir spyrja, er til kómu, hverir svá djarfir væri, at taka virkit með valdi. Þeir Þórir sögðu til sín, ok spurðu, hverir komnir væri. Sá nefndist Hauknefr, er svaraði, enn annarr Hama; hann var af Helsingjalandi, enn Hauknefr af Gestrekalandi. Þeir báðu þá Þóri út ganga, enn Þórir segir, at hann vill berjast við jafnmarga menn, ‚ok skulu tveir af vorum mönnum berjast við tvá yðra menn'; þeir vilja þat. Þórir ok Ketilbjörn börðust við tvá af stigamönnum ok hjó sitt högg hvárr þeira, ok varð hinum þat þegar at bana. Eftir þat börðust þeir allir ok var þat harðr atgangr; enn svá lauk, at þeir fellu allir nema tveir, Hauknefr ok Hama; þeir váru þá mjök sárir. Þórir bauð Hauknef grið ok báðum þeim ok því játtu þeir skjótt. Síðan gengu þeir til handa ok félags við Þóri ok skiftu at jafnaði öllu því fé, er þar var, ok fóru af skóginum, er þeir váru búnir, fyrst til Svíþjóðar, enn

þaðan til Gautlands ok fundu þar Löðvi jarl son Æsu hinnar örðugu Löðvisdóttur. Hann gekk þegar við frændsemi við Þóri, er hann sagði ætt sína; þeir váru þar landvarnarmenn um hríð ok gerðust víðfrægir.

6. Æsa hét dóttir jarls; hennar bað Gautr berserkr, mikill kappi; hann var sænskr at ætt. Með honum var Geirr hinn gerzki, ok höfðu mikla sveit. Enn jarl vill eigi gefa konuna. Þá gengu þeir Þórir á hólm við berserkina ok höfðu sigr. Þá vildu félagar þeira hefna ok sló þá í bardaga ok varð hin harðasta orrusta; enn svá lauk, at þeir drápu þá alla víkingana, er í móti risu, enn eltu hina ór landi. Þrjá vetr var Þórir í Gautlandi. Þá tók jarl banasótt. Hann gaf Þóri kaupskip ok bað hann fara til Íslands; enn Hauk
nef gaf hann dóttur sína ok þar með ríkit, ok var hann þar eftir, enn Þórir fór til Noregs; hann sendi Rekhall til Englands með annat skip. Þeir Þórir fóru til Íslands ok kómu út í Dögurðarnesi. Þar kom Steinólfr hinn lági til skips, ok brá mjök við, er hann sá Þóri; þar var ok Kjarlakr gamli ok bað hann Steinólf mág sinn eiga gott við Þóri; kvað honum þungt falla mundu, ef hann gerði eigi svá; ‚því at þínar fylgjur mega eigi standast hans fylgjur', sagði Kjarlakr. Steinólfr falar sverðit góða at Þóri; enn Þórir vill eigi selja, ok bauð at gefa honum eins manns herneskju. Enn Steinólfi þótti þat líkt ok ekki, ok lagðist lítt á með þeim. Þórir vill þá í brott, því at honum þótti þeir œrit liðmargir. Þeir tóku sunnanveðr, ok ætla til Þorskafjarðar; þá gekk veðrit til landsuðrs ok austrs ok bar þá vestr undir Flatey. Þar bjó Hallgríma dóttir Gils skeiðarnefs; hennar synir váru þeir Hergils, er síðan bjó í Hergilsey, ok Oddr. Þá sá Þórir Ingibjörgu

dóttur Gils skeiðarnefs, ok fanst honum mikit um hana þá stund, er þeir dvöldust í Flatey. Þeir heldu þaðan til Knarrarness; þat er á framanverðu Reykjanesi, ok þá fekk þat nafn. Þá bjó Breiðr í Gröf; þar heitir nú á Breiðabólstað. Þar gengu félagar Þóris af skipinu, þeir er fyrir sunnan Þorskafjörð áttu heimili, nema Ketilbjörn ok Þórhallr; þeir vildu eigi við Þóri skiljast.

7. Meðan er Þórir var útan, hafði andazt Oddr faðir hans. Var þá uppgangr Hof-Halls sem mestr, svá at hann sat nær yfir hvers manns hlut ok virðing. Hann deildi um hoftoll við Reyknesinga. Hann vildi ok heimta toll fyrir vestan Þorskafjörð; enn Hallsteinn ok þeir Reyknesingar höfðu reist Þórs-hof vestr þar, síðan tréit hit mikla hafði rekit á land hans, er hann eftir blótaði, ok lögðu þeir þar til tolla; váru af því dylgjur miklar með þeim Halli. Hallr hafði ok í brott rekit móður Þóris, Valgerði, ór búi sínu, enn sett þar niðr Þorbjörn stokk, ísfirzkan mann, mikinn kappa ok Askmann hinn þunga; hann bjó á Askmannsstöðum út frá Skógum. Þórir helt vestr fyrir Þorskafjörð skipi sínu ok lendi við Grenitrésnes. Þar fann hann Hallstein ok aðra bœndr, ok buðu þeir Þóri land inn frá Gröf milli á tveggja. Hallsteinn fekk honum búfé ok Þuríði dóttur sína til forráða; gekk Þórarinn son Hallsteins á skip með Þóri ok váru þeir fimtán á skipi, enn Hallsteinn fór hit efra með búferli Þóris ok váru margir saman. Kóma þeir Þórir fyrr, ok ryðja skipit þar er nú heitir Búlkáróss.

8. Nú er þar til að taka er Hyrningr Hallsson kom heim ok sagði alldrengiliga frá för þeira Þóris. Hallr mælti; ‚ólíkr ertú orðinn mér, er þú vilt vera

hlutræningr fyrir Þóri eðr þá er þú settist eftir við hellinn ok fylgðir honum eigi, ok víst eigi uni ek því, at Þórir siti einn yfir Valshellis-gulli'. Hyrningr kvað hann þess vel hafa aflat. Hallr kvaðst eigi hirða um auvirðisskap hans ok safnar at sér þrim tigum manna þá er hann sá för Þóris. Hann ferr fyrir innan Þorskafjörð ok fundust þeir við Búlkárnesós. Kallar Hallr þegar til gullsins við Þóri, enn hann synjar þverliga. Hallr veitir þá snarpa atgöngu. Hann hafði gullrekit spjót í hendi; hann hleypr í flokk Þóris, ok lagði snart fram, enn fyrir varð Þórarinn Hallsteinsson ok stóð spjótit í gegnum hann. Þórarinn gekk á lagit, ok hjó yfir Hall ok þann banahögg, er næst honum var; þar fellu þrír menn af Halli, áðr þeir Þórir ok Ketilbjörn fengu vápn sín, ok nú sjá þeir Hallr, at Hallsteinn ok hans menn váru komnir ofan á brekkuna ok veita Þóri. Hlaupa þeir Hallr nú til hesta sinna. Þá vá Þórir mann, enn Ketilbjörn annan; bar þá Hall undan ok hans menn. Þeir Hallsteinn ok Þórir hlaupa nú í bátinn ok nær fjórum tigum manna ok reru yfir fjörðinn ok fundust þeir Hallr þá við Vaðilseyri. Tókst þá þegar athlaup ok vá Þórir einn mann. Hallr bauð þá sætt ok kom því svá, at hann seldi Hallsteini sjálfdœmi, fyrir víg Þórarins; enn hann gerði tvau hundruð silfrs; enn menn þeir, er fellu við Búlká, skyldu koma fyrir tilför; enn sá, er Þórir vá á Vaðilseyri, var fé bœttr, ok kom þar fyrir Uppsalaland, ok skyldi alt ógert, ef Hallr heldi eigi sættina. Fór Hallr við þetta heim ok undi illa við. Hyrningr sagðist eigi vildu með honum vera ok réðst í Berufjörð til lags við Beru, ok var með henni þar til er synir hennar vönduðu um. Enn síðan gerði hann bú á Hyrningsstöðum ok bjó þar

til elli. Hann helt jafnan vingan við Þóri, ok þat fé hafði hann mest, er Þórir gaf honum, því at hann náði engu af Halli feðr sínum.

9. Þórir reisti bœ mikinn, þar er nú heitir á Þórisstöðum, ok setti þar saman mikit bú; var hann hinn mesti rausnarmaðr. Allir fóstbrœðr hans fóru til feðra sinna, nema Þórhallr ok Ketilbjörn. Þuríðr Hallsteinsdóttir var bústýra Þóris, ok lagði Ketilbjörn hug á hana. Enn Þórir átti son við Valgerði konu Hrómundar í Gröf, ok hét sá Atli. Hauknefr hafði gefit Þóri hest kinnskjóttan ungan; hann var gauzkr hlaupari, ok var alinn á korni vetr ok sumar; þessum reið Þórir yfir Þorskafjörð, hvárt er var flóð eða fjara, ok var hann gersimi mikil. Þórir hafði sœmdir miklar af búi sínu ok ferð sinni ok fé því, er hann hafði út haft; hann bað Þuríðar dóttur Hallsteins goða til handa Ketilbirni fóstbróður sínum, ok fekk þann kost, ok gerði bú í Tungu í Króksfirði, enn stundum var hann með Þóri. Enn er Þórir hafði einn vetr búit, fór hann til Kleifa ok með honum Gilli ok Vaði skáld ok fóstbrœðr hans. Þórir bað Ingibjargar Gilsdóttur. Enn er þeir sátu at málum þessum, þá lét Gils bóndi enga menn ná að fara út til Ólafsdals, því at hann vildi eigi at Þorgeirr ór Ólafsdal yrði varr við, því at hann var biðill hennar Ingibjargar, ok hafði lagt við hana mikla ást. Gils lét þá þegar brúðlaup gera ok helt þar öllum komandi mönnum meðan veizlan stóð. Enn er Þórir fór í brott með konu sína, þá fara menn út með Gilsfirði til Saurbœar, þeir er at boðinu váru, ok fundu sauðamann ór Ólafsdal ok sögðu honum gjaforðit Ingibjargar. Sauðamaðr fór heim ok sagði þeim feðgum. Þorgeirr vill drepa boðsmennina, ok kvað firn í, at

þeir váru leyndir svikum slíkum; enn Ólafr bað eigi óverða gjalda, ok bað hann heldr gjalda Þóri. Enn er þeir sá, at Þórir reið út um teig fyrir vestan fjörð, þá báru þeir eigi áræði til at ríða eftir þeim. Fór Þórir nú heim með konu sína ok tókust þar ástir góðar. Þau áttu son, er Guðmundr hét ok var hann allbráðgerr. Hann fæddist upp með Eyólfi í Múla, ok gaf hann honum stóðhross hálf við Grím son sinn; þat var litföróttr hestr með ljósum hrossum. Grímr Eyólfsson var mikill ok eldsætr, ok þótti vera nær afglapi; enn er hann reis ór fleti, var hann í hvítum vararváðarstakki ok hafði hvítar brækr ok vafit at neðan spjörum; því var hann Vafspjarra-Grímr kallaðr. Engi maðr vissi afl hans; hann var mjök ósýniligr.

10. Þórir eignaðist Flatey eftir Hallgrímu ok hafði þar sæði, enn Hergils son hennar bjó í Hergilsey, sem fyrr er ritat; hann var faðir Ingjalds, er þar bjó síðan, ok hann barg Gísla Súrssyni, ok fyrir þat gerði Börkr hinn digri af honum eyarnar, enn Ingjaldr fór í Þorskafjarðardali, ok bjó á Ingjaldsstöðum. Hans son var Þórarinn, er átti Þorgerði, dóttur Glúms Geirasonar; þeira son var Helgu-Steinarr. Þorgeirr í Ólafsdali lét sér stórum illa líka til Þóris um konumálit. Hann vissi, at fátt var með þeim Steinólfi ok Þóri. Því gaf Þorgeirr Steinólfi fé til, að hann veitti Þóri umsátir, ef fœri yrði á, ok er þeir höfðu ráðit samband, fann Þorgeirr Hall af Hofstöðum, ok bað hann ganga í málit með þeim, enn hann varð glaðr við ok bað þeim heill duga, er fyrstr réði ráðum til skamma Þóri, enn kvað þó ilt við hann at eiga fyrir sakir harðfengi ok fylgdar þeirar, er hann hefir; enn þat ráð gerði Hallr, at þeir skyldu ráða af einhvern fóstbróður hans. Hallr hitti

þá Askmann ok Hólmgöngu-Kýlan, ok gaf þeim þrjár merkr silfrs, at þeir dræpi Má Hallvarðsson, ok því hétu þeir at leita við, ef þeir mætti. Lítlu síðar fór Askmaðr til móts við Kýlan, ok taka vápn sín ok fara til Hrísahváls. Askmaðr hafði króksviðu í hendi; hann fór til húss ok sagði Mávi, at uxi lá í mýri, ok bað hann upp draga. Már kvað hann fara munu at nökkuru illu ok sagðist eigi trúa munu lygi hans. Askmaðr kvað eigi kynligt, at hann þyrði eigi at ganga í Valshelli, er hann þorði eigi at bjarga fé sínu, þót hann fylgdi honum til. Þá hljóp Már upp, ok tók vápn sín: hjálm, skjöld ok sverð. Enn er þeir váru á leið komnir, lofaði Askmaðr hann mjök ok vápn hans, ok bað hann sýna sér sverðit. Már gerði svá. Askmaðr brá sverðinu ok blés í eggjarnar áðr hann lét laust. Nú koma þeir á mýrina, ok þegar hleypr Kýlann upp ór einum runni ok sótti at Mávi í ákafa. Askmaðr skopar um hit ytra ok vildi krœkja af honum skjöldinn. Már hjó hart ok tíðum, enn sverðit beit ekki. Þá kastar hann skildinum, enn þreif sverðit báðum höndum. Hann hjó á öxl Kýlans svá hart, at lamdist axlarbeinit, ok jafnskjótt hjó Kýlann í mót ok kom á hendr Mávi ok tók af báðar í úlfliðum. Már rann þá á Kýlan ok spenti um hann stúfunum. Þá hljóp Askmaðr á bak Mávi ok lagði á meðal herða honum, svá at fram kom í brjóstit. Þar fell Már, hinn bezti drengr, ok huldu þeir hræ hans ok sögðu Halli hvar komit var; hann lét vel yfir. Eftir þat fóru þeir heim ok lagðist Kýlann í rekkju ok ónýtti höndina. Hallvarðr var heima, er hann frá lát sonar síns; hann var þá til engis fœrr. Þá sendi hann mann til Þóris; at segja honum tíðendi; hann svaraði fá um þetta. Enn lítlu

síðan fóru Þórir ok Ketilbjörn ok Kinnarsynir til Hafrafells ok fundu Kýlan í dyrum úti. Þeir beiddu bóta fyrir víg Más; enn hann svarar illa ok rak aftr hurðina í klofa. Þeir tóku stokk ok brutu upp hurðina, ok fundu hvergi Kýlan, enn fundu laundyr á bak húsum; hlupu þeir út ok sáu, at Kýlann var kominn upp í fjall. Þeir runnu eftir honum, ok þar til, er vatn varð fyrir þeim; þar hljóp Kýlann á út, enn Þórir skaut eftir honum spjótinu, því er faðir hans hafði gefit honum, ok kom í milli herða Kýlans ok kom hvárki upp síðan. Eftir þat fóru þeir heim. Þá ræddi Þórir um at hann vildi finna Askmann; ok er þeir kómu á bœ hans, váru aftr hurðir. Þar váru lítil hús; viðköstr var fyrir dyrum. Þeir Þórir ruddu viðinum á hurðina, ok báru eld í; tóku húsin skjótt at brenna, ok er fallin váru flest húsin ok menn gengu út þeir er grið váru gefin, sá þeir Þórir, at svín tvau hlupu einsvegar frá húsunum, gyltr ok gríss. Þórir þreif einn raft ór eldinum ok skaut logbrandinum á lær galtanum ok brotnuðu báðir lærleggirnir, ok fell hann þegar; enn er Þórir kom at, sá hann at þar var Askmaðr. Gekk Þórir af honum dauðum, enn gyltrin hljóp í skóg, ok var þat Katla. Hon kom til Uppsala ok sagði Þorbirni tíðendin; enn hann fór þegar á fund Halls ok segir honum. Þeir Þórir tóku fé alt, þat er Askmaðr hafði átt ok fluttu heim með sér á Þórisstaði. Enn er Þorbjörn stokkr kom á Hofstaði, safnaði Hallr mönnum ok fór til móts við þá Þóri; fundr þeira varð fyrir neðan Rauðsdal. Hallr hjó með sverði til Þorsteins Kinnarsonar; kom það högg á fótinn ok risti niðr á kálfann. Þar fellu þrír menn af Halli. Eftir þat sneri

Hallr undan, enn þeir Þórir eltu þá um stund, ok hurfu síðan aftr ok heldu heimleiðis.

11. Þat verðr þessu næst til tíðenda, at vár eitt á einmánuði rak hval í ey þeiri, er Hvallátr heitir; þat var þá eyðiey ok átti Gull-Þórir eyna. Þórir fór til ok skar hvalinn, flutti suman heim, enn gaf heraðsmönnum sínum suman. Mikit lá þar enn eptir óskorit hvalsins. Þetta fréttir Steinólfr í Fagradal; ferr hann þá til, ok mannar út áttæring; ok er þeir kómu í eyna, váru þar fyrir nökkurir Reyknesingar at hvalskurðinum. Steinólfr ok hans félagar létu ófriðlega, ok þorðu hinir, er at hvalskurðinum váru, eigi at verja þeim hvalinn ok hopuðu undan. Báru þeir Steinólfr þá hvalinn til skips ok hlóðu ok lögðu síðan brott frá eynni. Vindr var á sunnan ok fór heldr vaxandi. Enn er þeir kómu inn um eyar, sjá þeir, at skip ferr í móti þeim; kenna at þat er Þórir ok Þorskfirðingar ok svá hvárir aðra. Þeir Þórir fella seglit; enn með því at skriðr mikill var á skipunum, runnust þau hjá. Þórir skaut spjóti ok varð fyrir sá maðr, er næstr sat Steinólfi; fell hann dauðr útbyrðis. Var þá við því búit, at í baksegl slœgi hjá Steinólfi ok ógreiddist honum ferðin. Enn fyrir sakir þess, at þá var komit ofviðri ok sjógangr mikill, gátu þeir Þórir eigi veitt þeim eftirför. Steinólfr komst með nauðung til Akreya; hafði hann þá rutt skipit at mestu af hvalnum. Beið hann við eyarnar til þess er veðrit lægði; helt hann þá heim ok sagði sínar farar eigi sléttar.

12. Þórir sitr nú um hríð heima í búi sínu. Steinólfr í Fagradal undi hið versta við för sína í Hvallátr. Hann sendir nú flugumenn til höfuðs Þóri ok gerir Hof-Halli orð ok biður hann at leggja á ráð

með þeim. Þeir váru fimm saman. Þeir fara um nótt til Hofstaða, ok tekr Hallr þeim forkunnar vel eftir orðsending Steinólfs. Hann sendir þá til Rauðs sonar síns í Rauðsdal ok biðr þá sitja um líf Þóris. Váru þeir um hríð hjá Rauði á laun. Einhverju sinni átti Þórir leið inn í Gilsfjörð til Kleifa. Fór Ketilbjörn með honum. Tekr Gils bóndi við þeim tveim höndum ok sitja þeir þar í góðum fagnaði hinn næsta dag. Þeir Rauðr höfðu njósnat um ferð þeira ok svá hve nær þeir mundu aftr heim snúa. Þórir og Ketilbjörn riðu nú frá Kleifum. Þeir kómu at Gróstöðum út frá Garpsdal; þar bjó Gróa Geirleifsdóttir, er Óttarr son Bjarnar hins austræna hafði átta. Hon var hinn mesti kvenskörungr ok aldavin Þóris. Hon bauð Þóri þar at vera, ok kvað sér segja svá hug um, at eigi væri alt sem tryggilegast af hendi Hof-Halls ok Steinólfs í Fagradal. Þórir kvað sik eigi saka mundu; ‚ok mun ek fyrr', segir hann, ‚standa yfir höfuðsvörðum þeira Halls ok Steinólfs enn þeir fái mér nökkut mein unnit'. Eftir þat ríða þeir frá Gróstöðum. Rauðr og flugumenn Steinólfs sátu fyrir þeim fóstbræðrum við veginn niðr við fjörðinn. Ok er þeir Þórir kómu ofan á hálsinn Þorskafjarðar megin, mælti Ketilbjörn: ‚hvat blikar þar við veginn niðr at sjá til fjarðarins? svá þykkir mér sem þar komi upp skildir eigi færi enn átta; mun hér ófriðr fyrir, ok hygg ek, at þeir vili nú, at til skarar skuli skríða með oss'. Þórir mælti: ‚eigi munu vit hopa undan, fóstbróðir, ok víst höfum vit fyrr í mannraunum verit ok þeim eigi minnr geigvænligum enn þessi er; ok er eigi til reynt, hvárt nökkurir þessara manna þurfa um sár sín at binda um þat lýkur'. Nú ríða þeir fóstbræðr þar at,

er fyrirsátrsmenn váru fyrir. Spruttu þeir þegar upp ok tókst þar hin harðasta orrusta. Rauðr eggjar fast sína menn ok segir þat skömm mikla ef einir tveir menn kœmist ór höndum svá margra, ok kvað þá nú eigi skyldu frá tíðendum hafa at segja. Skiftust þeir brátt höggum við, ok er þar skjótt frá at segja, at Þórir feldi þegar tvá menn ok Ketilbjörn einn, ok svá lauk, at Rauðr ok einn flugumanna stóð uppi. Flugumaðrinn hljóp þá sem fœtr toguðu á leið til Hofstaða; Ketilbjörn sneri eftir honum ok fekk eigi náð honum. Enn Rauður veik þá upp á hálsinn ok Þórir eftir honum. Þeir fundust við túngarð í Rauðsdali og börðust alldjarfliga, því at Rauðr var frækinn maðr, enn svá lauk, at Rauðr fell fyrir Þóri. Eftir þat sneru þeir Þórir heim ok höfðu setur á Þórisstöðum. Enn síðan var leitat um sættir af Úlfi hinum skjálga, ok sættust at því, at líkt var látit víg Rauðs ok áverki Þorsteins, enn fyrirsátin kom í móti þeim mönnum, er fellu af Halli. Eigi vildi Þórir sættast við Þorbjörn um fjártakit, ok kvað þá skyldu greiða með sér í tómi. Lét Þórir nú heimfara alla sína fóstbrœðr, ok var nú kyrt um hríð.

13. Þar er nú til at taka, at Guðmundr son Þóris óx upp í Múla með Eyólfi þar til er hann var níu vetra gamall; hann var þá ákafa-mikill ok sterkr. Hann fór þá heim til föður síns, ok nú fór svá fram um hríð, at hann þroskaðist heima. Þat var einn dag, at Þórir kvaddi hann til ferðar með sér ok riðu inn með Þorskafirði, ok stefndu til Uppsala. Þorbjörn var úti ok kendi för Þóris. Hann mælti við Örn son sinn: „hér ríðr Þórir ok son hans, ok mun ætla að hefna þess, er vér tókum féit; nú vil ek, at þú farir sem skjótast

á Hofstaði ok segir Halli, at hann komi til liðs við mik; enn ek mun á meðan verjast ór húsunum, ok munu eigi skjót umskifti verða með okkr Þóri'. Örn hefir sik þegar frá bœnum. Þetta sér Þórir ok mælti við Guðmund: ‚maðr rennr þar út frá bœnum á Uppsölum ok mun sá sendr til Hofstaða til Halls; far þú eftir honum ok dvel hann'. Hann sneri eptir Erni ok bað hann bíða. Örn nam staðar ok reiddi upp öxi mikla, er hann hafði í hendi. Guðmundr hljóp af baki ok rann at honum með spjótit ok lagði í gegnum hann. Enn Örn gekk á lagið, ok hjó til hans ok yfir öxlina ok brotnaði í sundur öxarskaftit, enn hyrnan kom í herðarblað Guðmundi ok varð hann lítt sárr. Eftir þat fell Örn þar á götunni, ok heitir þar nú Tröllagata. Þórir reið heim á bœinn at Uppsölum, enn Þorbjörn stóð í dyrum með vápnum. Gekk Þórir upp at dyrunum, enn Þorbjörn lagði spjóti til hans, enn Þórir hjó þat af skafti. Þá brá Þorbjörn sverði ok hjó til Þóris ok kom í hjálminn, enn sverðit brotnaði undir hjöltunum. Þá brá Þórir Hornhjalta ok hjó til Þorbjarnar, enn hann tók tveim höndum skjöldinn ok bar upp við, er at honum reið höggit, ok tók í sundr skjöldinn fyrir neðan mundriðann. Eftir þat hopar Þorbjörn inn undan ok lauk hurðinni í klofa; sveif hann þá til stofunnar ok kom aftr hurðinni ok bar þar fyrir slíkt, er hann fekk til. Þórir braut upp útihurðina ok hljóp svá til stofudyranna; hjón Þorbjarnar stóðu við hurðina; enn Þorbjörn reif upp stokk ok reisti undir skjáinn ok fór þar út ok dró upp stokkinn, ok helt síðan upp til fjalls. Þórir braut upp stofuhurðina ok saknaði Þorbjarnar; hljóp hann þá út skyndiliga ok sá för Þorbjarnar; helt Þórir

eftir honum ok varð fundr þeira á hjalla einum. Varðist Þorbjörn þaðan alldrengiliga með stokkinum, því at vápn hans höfðu verit eftir í stofunni; enn svá lauk, at Þorbjörn fell fyrir Þóri ok heitir þar nú Stokkshjalli. Guðmundr kom þá at, er Þorbjörn var fallinn; þeir huldu hræ hans, ok fóru heim eftir þat í bœinn ok tóku gripi hans alla, ok svá þá, er Þórir átti, ok fóru heim síðan. Þorbjörn hafði verit ísfirzkr at ætt ok kyni ok bjó bróðir hans í Laugardal, er Þórðr hét. Litlu síðar fór Þórir á fund Þórðar ok bar sakir á hendur honum um þat, at hann hafði sendan Þorbjörn suðr þangat á föðurleifð Þóris, slíkr ójafnaðarmaðr sem hann var. Þeir sættust með því, at Þórir skyldi einn um gera. Lét hann þá í faðma fallast víg Þorbjarnar ok gripatakit, enn gerði sér til handa löndin bæði í Þorskafjarðarbotni ok Uppsali fyrir þann fjandskap, er hann hafði í hlaupit með Halli; enn Örn var bœttr hundraði silfrs.

14. Þórir seldi landit at Uppsölum Þorgerði í Þorgeirsdal, því at hon þóttist eigi búa mega fyrir beitingum Helga á Hjöllum. Þorgerði hafði átta Þorgeirr, er Þorgeirsdalur er viðkendr. Þá tók Þórir við Þorgeirsdal ok beitti Helgi eigi at síðr. Þat vandist á at Þórisstöðum, at þar hurfu gymbrlömb tvau grákollótt hvert vár ok höðnukið tvau með sama lit. Þat var eina nótt um várit, at Þórir mátti eigi sofa. Hann gekk þá út ok var regn mikit. Hann heyrði jarm þangat er stíat var. Þórir gekk þangat ok sá á réttargarðinum, at þar lágu kið tvau bundin ok lömb tvau, enn í rétt sátu konur tvær; þær léku at hnettafli, ok var taflit alt steypt af silfri, enn gylt alt hit rauða. Þær brugðust við fast ok urðu hræddar mjök. Þórir

fekk tekit þær ok setti niðr hjá sér, ok spurði, því at þær legðist á fé hans. Þær buðu alt á hans vald. Hann spurði, hverjar þær væri. Þat var önnur Kerling, dóttir Styrkárs í Barmi, enn önnur kveðst vera dóttir Varða ofan ór Varðafelli, ok nefndist hon Flagðkona, enn hin Hamhleypa. Þórir gerði þá sætt með þeim, at þær hefði sauði með sér, enn hann taflit ok þat er fylgdi. Enn á tuglunum taflpungsins var gullbaugr settur steinum, enn annarr silfrbaugr var í borðinu. Þetta alt tók Þórir ok skildu við þat; þá sætt helt Brosa vel, enn Kerling illa. Með þeim Eyólfi í Múla ok Helga á Hjöllum var fjandskapr mikill um beiting, ok beittu Hjallamenn fyrir Eyólfi bæði tún ok eng. Þat var einn veðrdag góðan, at menn váru at heyverki í Múla, at þeir sá, hvar maðr reið sunnan yfir Þorskafjörð ok at garði í Múla; enn því var þessa viðgetit, at þessi maðr var öðruvís búinn enn þeir menn, er þar riðu hversdagliga. Hann hafði hjálm á höfði, enn skjöld á hlið gyltan; hann reið í steindum söðli ok hafði öxi rekna á öxl nær álnar fyrir munn. Hann reið ákafa mikinn, ok var hestrinn mjök móðr; ok er hestrinn kom í garðshliðit, var hann staðþrotinn. Þá hljóp maðrinn af baki ok setti öxina í höfuð hestinum ok var hann þegar dauðr. Hann tók eigi af söðulinn ok gekk heim eftir þat. Eyólfr bóndi spurði hann at nafni. Hann kveðst Gunnarr heita, austfirzkr maðr at ætt, enn kveðst Þóri finna vilja. Hey mikit lá á vellinum um daginn, er hirða skyldi, enn naut Helga af Hjöllum gengu í því. Gunnarr spurði, því at eigi skyldi reka nautin ór vellinum. ‚Ekki þykkir oss þat tjóa', segir Eyólfr, ‚því at jafnskjótt eru aftr rekin nautin sem vér rekum í brott'. Gunnarr segir:

‚þat þykki mér yðr skömm mikil, venzlamönnum Þór-
is, at sitja ójöfnuð bœndum hér í Þorskafirði'. ‚Þann
veg rœðir þú um', segir Eyólfr, ‚sem þér sé ókunnigt
skaplyndi Helga eðr Þórarins ákafa sonar hans'. Gunn-
arr segir: ‚eigi ætla ek at ganga ónærr fyrir skaplyndi
þeira'. Hann hljóp til nautanna, barði ok elti út með
sjónum sem gata lá ok ofan fyrir einstigi þat, er var
við ána. Grímr var úti staddr son Eyólfs ok telgir
kylfu. Hann segir feðr sínum um nautin ok spurði,
hvárt engi maðr skyldi fylgja þessum manni. Eyólfr
kveðst letja hvern sinna manna at fylgja honum. Grímr
kvað engum tjóa mundu, at letja sik ok hljóp þegar
eftir Gunnari með kylfuna. Enn er Gunnarr kom í
einstigit, var þar fyrir Þórarinn ákafi með fimtán menn
ok vilja þegar aftr reka nautin. Gunnarr sœkir þá at
í ákafa, enn þeir ráða fast í mót. Helgi sat á hesti
fyrir útan ok eggjar þaðan liðit. Þar vá Gunnarr Þór-
arin ok tvá aðra, enn Grímur drap einn; Gunnarr
kastaði steini fyrir brjóst Helga, svá at hann fell af
baki ok lömdust bringspelirnir; fór hann við þat heim
ok lá í rekkju lengi. Enn meðan þetta bar at, tók
Eyólfr söðul af hesti Gunnars ok söðlar tvá hesta; hann
bað þá Grím ok Gunnar fara til Þóris, ‚ok segit hon-
um þessi tíðendi ok biðit hann ásjár'. Eftir þat fara
þeir á Þórisstaði ok sögðu honum til ok leita ráðs við
hann. Þórir tók ekki mjök á þessum tíðendum ok bað
þó Grím fara til sín. ‚Enn eigi vil ek taka við Gunn-
ari', segir hann, ‚því at þær einar spurnir hefi ek frá
honum, at hann hafi meiri verit í hreysti enn ham-
ingju. Enn hér er svá mönnum varit, at vér þurfum
meir umbótamenn enn þá, at auki vár vandræði'.
Grímr kveðst við Gunnar aldri skyldu skilja, ‚því at

hann varð til þess at reka skömm af oss ok var þat þó eigi minni þín skylda enn hans eðr mín. Þá mælti Þórir við Guðmund son sinn, at hann skyldi fara á Múla eftir fé ok mönnum. Er þá rekit alt fé Eyólfs á Þórisstaði. Gunnarr rak og þangat fjóra tigu geldinga, er Helgi átti. Enn Þórir vill eigi at síðr reka hann á brott. Enn Grímr vill Gunnari fylgja, enn Guðmundr Grími. Sá Þórir þá hvar komit var ok bað þá alla þar vera, enn kvað sér þungt hug um segja, hversu at til tækist, er bæði var ván ófriðarins vestan ok sunnan. Þat var nökkuru síðar, er synir Helga eggjuðu hann til hefnda, Frakki og Blýgr; þeir bjuggu í Frakkadal í Kollafirði; Kálfr ok Styrr váru fylgdarmenn þeira; þeir váru allir á laun á Hjöllum ok sátu um Þóri. Þeir urðu þess varir, at Þórir fór at skera mön á hrossum sínum og Guðmundr son hans með honum. Þeir Frakki ok Blýgr fara til móts við þá ok kom Blýgr fyrst at. Hann lagði þegar til Þóris, sem hann var at mönskurðinum ok hafði hengt skjöldinn á hlið sér. Lagit kom í skjöldinn ok rendi af út ok kom í nára hestinum, ok þar á hol; fell hann þegar dauðr niðr. Enn Þórir snerist við fast ok laust Blýg með skærahúsanum ok kom í ennit, enn hann fell á bak aftr ok varð hola fyrir húsanum. Bað hann þá Guðmund gæta hans. Þórir tók þá sverð sitt og hljóp á mýrina ok vá þar Frakka; heitir þar síðan Frakkamýrr. Guðmundur vá Blýg í lækinum, er síðan heitir Blýgslækr. Þeir Kálfr og Styrr tóku undan. Þórir gat náð Styr á brekku upp ok drap hann; þar heitir nú Styrsbrekka. Enn Guðmundur elti Kálf ofan í Kálfárgljúfr ok dó hann þar. Ekki vill Þórir bæta þessi víg, enn

fyrir víg Þórarins ákafa galt hann Þorgeirsdal ok váru þeir Helgi þá sáttir at kalla.

15. Þat verðr nú næst til tíðenda, at Gils skeiðarnef tók sótt ok andaðist; enn mágar Þóris buðu honum til erfis; þeir buðu honum ok at hafa slíkt af búfé sem hann vildi, því at Þórir þurfti þá mikils við um slátrfé, er hann hafði fjölment. Þórir bjóst til ferðar þessar ok Guðmundr son hans, Ketilbjörn, Gunnarr, Grímr ok allir fóstbrœðr Þóris; þar var ok Gilli hinn suðreyski; þeir váru tuttugu saman, er þeir riðu inn með Gilsfirði. Þar fann Þórir Þórarin krók; hann bað Þóri fara varliga. Þá var sem mestr fjandskapr með þeim Steinólfi, því at þeir deildu um Steinólfsdal. Þórir bað Þórarin halda njósnum til, ef hann yrði varr við nökkurar skipaferðir. Nú sat Þórir at erfinu. Enn þeir feðgar í Ólafsdal sendu orð Steinólfi, at hann léti Þóri þá eigi undan komast. Steinólfr sendi orð Kjarlaki ok sonum hans, ok kómu þeir þann dag margir saman, er Þórir skyldi ríða frá erfinu. Gengu þeir Kjarlakr ok Steinólfr á róðarskútu eina mikla, er Steinólfr átti við fjóra tigu manna, ok reru til Króksfjarðarness ok stefndu fyrir sunnan nesit. Þórarinn krókr bjó í Nesi; hann sá för þeira, ok grunar, at ófriðr muni vera; reið hann þegar um Geiradal ok safnar mönnum. Þeir Ólafr ok Þorgeirr gengu á skip við nökkurum mönnum ok reru yfir Gilsfjörð ok lendu við Langeyri út frá Gróstöðum, ok heldu þaðan njósnum um ferðir Þóris. Þeir Steinólfr lendu fyrir sunnan Króksfjarðarnes, ok gengu sex menn upp undir Múla; var þar Blýgr ok Árni ok fjórir menn aðrir; skyldu þeir þaðan hyggja at mannaferðum. Þórir varð heldr seinn frá heimboðinu. Hann dvaldist í Garpsdal um hríð; þar bjó Hall-

dórr Héðinsson. Halldórr gaf Þóri uxann Garp, er dalrinn var viðkendr; var hann þá fimtán vetra gamall. Enn Þórir gaf Halldóri bauginn Brosunaut. Hann reið nú ór Garpsdal ok kom á Gróstaði. Gróa húsfreyja segir honum um skipin. Þórir gaf henni gullbaug; enn hún sendi þegar mann í Garpsdal, at segja Halldóri, at meiri ván sé, at Þórir þurfi manna við. Þeir Þórir riðu út með hlíðum. Þá sá þeir sex menn vera fyrir múlanum, vápnaðir. Lítlu síðar sá þeir, hvar þar fóru Kjarlakr ok Steinólfr neðan frá skipi ok váru skjaldaðir. Þórir bað sína menn af baki stíga ok dró á sig glófana Agnarsnauta ok vill nú fara höndum um þá; enn Völfu-Gunnarr keyrir hestinn sporum fram frá þeim ok reið hina neðri leið. Hann sá sex menn fyrir sér; þar váru þeir Blýgr ok Árni ok þeira félagar; þeir réðu þegar í móti honum. Gunnarr skaut spjóti til Árna áðr hann hljóp af baki ok kom spjótit í fang honum ok þegar í gegnum hann. Eftir þat hlaupa þeir at Gunnari, er eftir váru, ok sækir Gunnarr þá fimm. Enn þeir sá þá, hvar þeir Ólafr ok Þorgeirr fóru neðan í brekkuna milli sín ok þeira Þóris ok hlupu þá fjórir förunautar Blýgs í lið með þeim, enn Blýgr tók undan með rás ok fekk Gunnarr tekit hann í mýri einni ok drap hann þar ok heitir þar Blýgsmýrr ok Blýgssteinn þar sem hann var kasaðr. Í þann tíma finnast þeir Þórir ok Þorgeirr ok eru þar nítján hvárir; slær þar þegar í bardaga ok snýr Þórir at Þorgeiri ok höggr til hans með Hornhjalta ok kemur á öxlina ok sníðr af höndina fyrir útan geirvörtuna. Ólafr faðir hans stóð at baki honum ok kom blóðrefillinn í brjóst honum ok rendi ofan í kviðinn, svá útfellu iðrin ok létust þeir þar báðir feðgar af þessu höggi. Ketilbjörn

varð þegar manns bani, er þeir fundust, ok í þessu kómu þeir Kjarlakr ok Steinólfr með þrjá tigu manna. Þá kom Gunnarr at ok barðist alldjarfliga. Þórir bað sína menn hlífa sér ok gæta sín sem bezt; tókst þá eigi mannfallit allskjótt. Þá kom Halldórr til liðs við Þóri við tólfta mann. Þeir börðust nú um hríð; urðu menn sárir af hvárumtveggjum, ok þá kómu njósnarmenn þeira Steinólfs ok segja, at eigi mundi færi menn ríða inn fyrir Króksfjarðarmúla enn fimm tigir; þeir sögðu ok mikit lið ríða frá Gróstöðum. Þá kallar Steinólfr á sína menn ok biðr þá halda til skipa ok láta þau gæta sín; snúa þeir Kjarlakr þá útundir bakkana ok til skipa sinna, enn hinir hlupu eftir þeim. Skipit var uppi fjarat. Þeir Jósteinn hrundu fram skipinu, enn Þorvaldr bróðir hans helt uppi bardaganum á eyrinni við Þóri. Völfu-Gunnarr kom at þar er Jósteinn hafði flotat skipinu, ok hjó hann sundr í miðju við saxinu, enn brýndi upp skipinu. Þeir Þórarinn koma þá á eyrina, er Þorvaldr var fallinn ok flestir allir hans menn. Hann bað menn hætta at drepa niðr forystulausa menn: ‚höldum heldr eftir þeim Steinólfi ok látum nú sverfa til stáls með oss'. Þórir kvað þá fyrr ná mundu skipum sínum enn þeir yrðu teknir. Þórarinn kveðst eiga teinæring, er marga menn mun bera, ‚ok eltum þá suðr yfir fjörð'. Þórir bað hann ráða, enn kveðst svá hugur um segja, at þá væri bezt at skilja. Enn Þórarinn vill ekki annat enn at fara eftir þeim. Reið hann heim til skips við tuttugasta mann, enn Þórir gekk á skip með nökkura menn. Menn Þóris váru bæði sárir ok vígmóðir ok gekk seint róðrinn. Enn Þórarinn sótti ákaft róðrinn ok hans menn, er þeir váru hvíldir, ok drógu skjótt eftir þeim

Steinólfi. Kjarlakr bað þá eigi undan róa, at þeir hyrfi fyrir þá aftr, er eftir sóttu, því at vera kann at þeir nenni eigi at bíða hinna er eftir róa, ok mætti áðr umskifti verða áðr félagar þeirra kœmi eftir. Knútr bóndi á Knútsstöðum sá at þeir Steinólfr reru fyrir landit. Hann kendi skipit ok sendi þegar menn í Fagradal ok stefndi mönnum til naustanna. Hann fór ok þangat með sína menn. Steinólfr stillir svá til um róðrinn, at þeir yrðu mjög jafnskjótir til lands ok Þórarinn með sínum mönnum. Gengu þeir Kjarlakr þegar upp frá skipi ok námu staðar á ströndinni. Þórarinn eggjaði þá sína menn til uppgöngu; váru þeir tuttugu, enn þeir Steinólfr hálfr þriði tigr. Þar varð harðr bardagi á eyrinni ok er þeir höfðu skamma stund barizt, kom Knútr við fimtánda mann ok veitti Steinólfi ok sneri þá skjótt mannfallinu á hendr þeim Þórarni ok fell hann þar ok níu menn með honum, enn fimm af Steinólfi. Þeir hlupu á kaf er eftir váru, ok tóku þeir Þórir þá af sundi, er þeir kómu eftir ok drógu upp í skip sitt. Þeir Gunnarr og Ketilbjörn vildu þegar at landi leggja; enn Þórir bannar þeim ok heldr Gunnari, enn Ketilbjörn hljóp í framstafn ok dró at sér skip Steinólfs. Skutu þeir þá við forkum ok fluttust frá landi. Þeir Steinólfr hlupu þá ofan á fjöruna ok eggja Þóri upp at ganga á land; enn hann kvað þeim meira mundu fyrir verða at standa yfir höfuðsvörðum sínum. Reri hann þá vestr yfir fjörð með bæði skipin, enn hinir þóttust eigi skipakost til hafa at róa eftir þeim. Þórir lendi við Langeyri, ok lágu þar níu menn dauðir ok allir af Ólafsdœlum. Þorvaldr var grœðandi ok var í brott fluttr. Sex menn váru þar dauðir, er þeir höfðu fyrst fundizt. Enn lið

þat, er Steinólfr hafði sét margt fara frá Gróstöðum, váru naut Gróu ok breiddi hon klæði á hornin. Enn mannföll þessi eru sögð eftir kumlum þeim, er fundin eru þar er bardagarnir hafa verit. Eftir þessi tíðindi fór Þórir heim til bús síns ok fóru þá menn í millum ok varð griðum á komit um síðir. Eigi var þessi sætt í saksóknir færð, því at þessi tíðindi urðu fyrr enn Úlfljótr flutti lög til Íslands út.

16. Þórir sat í búi sínu ok hafði fjölmenni mikit. Kvikfé hans gekk mjök í landi Hrómundar í Gröf, enn þar fyrir var Þórir því vanr, at hann gaf Hrómundi gelding hvert haust, enn lamb á várum. Þat fé varð gamalt ok gekk með mörkum Þóris. Þat var eitt haust, at Þórir vandar um við rétt, ok varð þeim at orðum. Enn er Völfu-Gunnarr heyrði orð þeira, hljóp hann upp at Hrómundi ok hjó til hans ok varð þegar at vígi. Þessu varð Þórir svá reiðr, at hann rak Gunnar í brott ok fór hann þá í Múla til þeira Gríms. Enn þeir gáfu honum bólstað í Þorskafjarðardal, þar er nú heitir á Gunnarsstöðum ok gerði hann þar bú, enn var stundum með Ketilbirni.

17. Þormóðr hét maðr norðlenzkr. Hann stökk norðan fyrir vígasakir. Hann kemr á Hjalla til Helga ok skorar á hann til vistar. Enn Helgi játti at taka við honum, ef hann sætti áverkum við Þóri, ef hann kæmi í færi. Þessu játar Þormóðr. Enn þat var litlu síðar at Þórir reið Kinnskærinum gamla yfir Þorskafjörð. Þormóðr var við sétta mann, ok var fólginn í þangi þar er Þórir skyldi á land ríða, ok er hann reið af vaðlinum, hljóp Þormóðr upp ok lagði til hans, ok kom lagit í síðu á hestinum ok hljóp millum rifjanna. Þórir hljóp af baki hestinum; enn hesturinn ærðist ok

hljóp út á sjóinn. Þórir brá sverði ok hjó Þormóð banahögg. Þá hlupu þeir Helgi ofan í fjöruna ok skaut Þórir spjóti í gegnum þann, er fyrstr fór. Enn er þeir Helgi sá, at tveir eru fallnir, snýrr þá síns vegar hverr þeira. Þórir hljóp eftir Helga ok elti hann út til Kálfár ok vá hann undir Helgasteini út frá Hjöllum. Eftir þat fór Þórir heim. Þar heitir nú Þormóðstangi, er hann fell við sjóinn, enn Hesttangi þar er Kinnskærr kom á land. Þórir var nú varr um sik ok lét upp halda virkinu. Þá lét Þuríðr drikkinn gera rekkju gagnvert dyrum ok kvað sér þá mundu fátt á óvart koma. Eigi sættust þeir Styrkárr ok Þórir á víg Helga. Enn þat var nökkuru síðar, at Styrkárr gekk á skip með húskarla sína tíu. Þar var Kerling í för með þeim dóttir hans. Þau fóru leynilega suðr yfir Þorskafjörð ok kómu á Hofstaði til Halls. Styrkárr skorar á hann til liðs. Hallr brást við skjótt ok fara þegar við fimtánda mann. Þeir váru nú allir saman sex ok tuttugu. Kerling hafði ráð fyrir liði þeira ok hon hafði hulizhjálm yfir skipinu, meðan þau reru yfir fjörðinn til Þórisstaða. Þau gengu frá skipi ofanverða nátt ok gekk Kerling fyrst í virkit, því at þegar spratt upp lássinn fyrir henni, er hon kom at; ok er hon kom í virkit, hljóp at henni gyltr mikil ok svá hart í fang henni, at hon fór öfug út af virkinu ok í því hljóp upp Þuríðr drikkinn ok bað Þóri vápnast, segir, at ófriðr var kominn at bœnum. Þeir Þórir hlupu upp ok klæddust, tóku vápn sín ok váru tólf saman. Tekst þar bardagi í virkinu; þeir Þórir urðu sárir mjök, því at vápn þeira bitu ekki. Þá sá Þuríðr drikkinn, at Kerling fór um völlinn at húsbaki, ok hafði klæðin á baki sér uppi, enn niðri höfuðit, ok sá svá skýin á milli fóta sér.

Þuríðr hljóp þá útaf virkinu ok rann á hana ok þreif í hárit ok reif af aftr hnakkafylluna. Kerling tók í eyra Þuríði báðum höndum ok sleit af henni eyrat ok alla kinnfylluna ofan, ok í því tóku at bíta vápn Þóris ok manna hans, ok urðu þá mjök skeinusamir. Fellu þá sumir menn Halls, enn sumir flýðu ofan ór virkinu. Börðust þeir þá á leiðinni ofan til sjófarins; enn svá lauk, at þeir kómust á skip um síðir; enn eftir lágu fimm menn, enn tveir fellu af Þóri. Þær Þuríðr ok Kerling váru báðar óvígar. Eftir þat leitar Hallsteinn um sættir með þeim Styrkári ok Þóri. Varð þat at sætt, at víg þeira Helga skyldu ástandast heimsókn ok fjörráð við Þóri. Síðan var saman jáfnat mannalátum öðrum ok bættr skakki. Hallr var ekki í þessi sætt ok fór hann suðr yfir fjörð; er hann í Fagradal með Steinólfi um hríð. Þeir bera nú saman ráð sín, ok gaf Hallr þat ráð til, at þeir sæti um líf Ketilbjarnar. Kvað hann þá mest aðra hönd af Þóri, ef honum yrði nökkut. Heldu nú njósnum um, hvern tíma Ketilbjörn væri heima í Tungu. Enn þat var háttr Ketilbjarnar, þá er hann var heima, at hann helt njósnum ofan til Bœar. Með honum var Ásmundr Naðrsson ok Völfu-Gunnarr.

18. Enn um haustit lítlu fyrir vetrnætr fengu þeir Steinólfr ok Hallr njósn af því, at Ketilbjörn var heima. Þeir gengu þá á skip fimtán saman: Steinólfr ok Hallr, Loðinn ok Galti fylgdarmenn þeira. Þeir róa vestr yfir fjörð ok lendu í Laxárós. Þar kom til móts við þá Grímr af Völlum ok Hergils son hans; þeir váru tíu saman. Þeir fóru upp til Tungu um nóttina ok varð engi maðr fyrr varr við, enn þeir höfðu tekit bœinn á þeim. Þar var fyrir Ketilbjörn ok Ásmundr

Naðrsson ok þrír menn aðrir. Gunnarr hafði riðit áðr um daginn vestr á Þórisstaði, ok er hann var þar kominn, spyrr Þórir, hvaðan hann væri at kominn. ‚Frá Ketilbirni', segir hann. ‚Eigi ertú auðnumaðr', segir Þórir, ‚því at svá dreymdi mik í nótt, at hann mundi þurfa manna við'. Gunnarr segir: ‚þat þykki mér undarligt, er þú sitr heima, kappi slíkr sem þú þykkist vera, enn hinn kærsti vin þinn eigi í hlut ok þurfi manna við'. Þórir segir: ‚hafa skal gott ráð, þó at ór refsbelg komi'. Bað hann þá taka Kinnskær hinn unga; riðu þeir þaðan sex saman um nóttina, Þórir ok Guðmundr, ok Kinnarssynir tveir ok Völfu-Gunnarr; enn ór Múla fór Grímr ok þrír menn aðrir. Þeir riðu nú tíu um nóttina suðr yfir Þorskafjörð. Nú er at segja frá Ketilbirni, at þeir fundu eigi fyrr enn húsin váru tekin á þeim; þeir Ásmundr tóku vápn sín. Gekk Ketilbjörn út í dyrin ok sá, at eldr var borinn at dyrum. Hann spyrr, hverir fyrir eldinum ætti at ráða. Steinólfr kvaðst fyrir eldi ráða. Ketilbjörn mælti: ‚hér mun þér þykkja skapligr fundr várr; eða skal nökkurum mönnum leyfa útgöngu'? Steinólfr bað konur út ganga enn eigi fleiri. Eftir þat gengu þær út, enn eldr tók at leika um húsin. Þeir Ásmundr og Ketilbjörn gengu undan einn vegg ok kómust þar út; hlupu þeir Steinólfr ok Hallr þangat ok slógu hring um þá. Þar váru þegar drepnir þrír menn af Ketilbirni; enn hann vá tvá menn. Ásmundr hljóp at Halli ok hjó til hans; enn maðr hljóp fyrir hann ok fekk sá bana. Þá hljóp Ásmundr út yfir mannhringinn, enn Ketilbjörn annan veg. Hallr hljóp eftir Ásmundi ok hans félagar, enn Steinólfr eftir Ketilbirni. Ásmundr hljóp á hól einn ok varðist þaðan. Þeir Hallr gengu upp á hólinn, enn

Ásmundr réð í mót ok hjó til Halls; hann brá við skildinum. Þá hjó einn af Halls mönnum til Ásmundar ok kom á hjálminn. Hann rasaði við höggit, ok lagði sverðinu til þess, er hjó, ok þegar í gegnum hann. Eftir þat hjó Hallr til Ásmundar, ok kom á hálsinn, svá at af tók höfuðit; var hann þar dysjaðr ok heitir þar Ásmundarhváll. Enn Ketilbjörn hljóp út til árinnar; enn þar var svá háttat, at steinn stóð í ánni ok var Ketilbjörn þar vanr at hlaupa á steininn ok þaðan yfir ána, enn þat var eigi annarra manna hlaup. Þat heitir síðan Ketilbjarnarhlaup. Þeir Steinólfr runnu eftir honum til árinnar. Ketilbjörn hljóp á steininn ok gat eigi festan sik á steininum; hljóp hann þá aftr yfir ána, ok í því kom Steinólfr at, hjó á fótinn svá at af tók í öklaliðnum. Ketilbjörn fell eigi við höggit ok hneykti þá í mót þeim ok vá tvá áðr hann fell. Eftir þat fóru þeir Steinólfr heim til bœarins ok fundust þeir Hallr þar. Þeir rændu þar fé nökkuru ok fóru síðan ofan með ánni ok ætla til skipsins. Þórir kom í Tungu lítlu síðar enn þeir Steinólfr váru brott farnir. Varð hann þá víss þeira tíðenda, er þar höfðu gerzt. Þórir varð allreiðr ok keyrði hestinn sporum í ákafa ok svá hverr at öðrum. Þórir varð skjótastr. Hann gat farit fjóra menn af liði Steinólfs ok drap þá alla; enn er hann kom á bakkana, váru þeir Steinólfr á skip komnir. Þórir eggjar Steinólf á land at ganga; ‚nú munu vér herma orð yður, at þér skal meira fyrir verða at hefna Ketilbjarnar, enn at vér göngum á land upp undir vápn yður' segir Steinólfr. Þórir mælti: ‚ek veit eigi hvers mér verðr af auðit um hefnd eftir Ketilbjörn; enn hafa skal ek vilja til'. Þeir Steinólfr reru út til Króksfjarðarness.

Þórir sneri á Völfustaði í Kambsheiði; þar bjó Heimlaug völva. Þórir gaf henni fingrgull ok bað hana liðveizlu ok ráðagjörðar. Hon lagði þat til ráðs, at hann fari fyrst at heygja Ketilbjörn, enn kveðst mundu gera honum njósn, ef hon frétti nökkut til tíðenda. Þórir gerir sem hon lagði ráð til. Þeir Steinólfr lágu undir Króksfjarðarnesi, þar til er Þórir reið aftr. Gengu þeir Grímr þar af skipi; fór Grímr heim, enn Hallr í Bœ. Þá sendi Heimlaug orð Þóri fram í Tungu, at Grímr var heim kominn. Riðu þeir Þórir þá á Völlu, ok brutu þar upp hurðir; gengu inn síðan. Þeir Grímr fengu vápn sín ok vörðust drengiliga; var þar hin harðasta atsókn, því at Þórir var allreiðr ok lauk svá, at Grímr fell ok húskarlar hans tveir, enn Hergils son hans komst út um laundyr ok varð Guðmundr varr við ok hljóp eftir, ok vá hann þar, er nú heita Hergilsgrafir. Eftir þat riðu þeir Þórir í brott, ok er þeir váru skamt komnir, sá þeir þrjá menn ríða frá Bœ ok var einn í blárri kápu. Þat var Hallr, Loðinn ok Galti. Þórir keyrir þegar hestinn sporum, er hann sá þá ok ríðr frá sínum mönnum. Hann gat farit þá hjá Steinólfsdal ok varð þó eigi höggfœri við Hall. Þórir skaut eftir honum spjóti, ok kom í söðulbogann, ok þegar í gegnum hann, ok svá í bak Halli. Hann snaraðist við ok kipti í brott spjótinu. Þá hjó Galti til Þóris; enn Hallr reið undan sem hann mátti. Þórir hljóp þá af baki, ok er svá sagt, at hann hamaðist þá hit fyrsta sinn. Galti var ok hamramr ok var þeira atgangr hinn harðasti. Fór Galti þá undan, enn Þórir sótti eftir. Loðinn þóttist engan hlut at mega eiga, ok reið hann eftir Halli; enn þar kom, at Þórir bar af Galta. Þar heitir nú Galtadalr. Þá hljóp Þórir á hestinn ok var

mjök móðr. Hann reið þá at leita Halls ok fann hann örendan við túngarð á Hofstöðum. Hann hafði látist af sári því, er Þórir hafði veitt honum, ok fallit þar af baki. Þórir fór til móts við félaga sína; riðu síðan heim vestr yfir Þorskafjörð. Hann bauð Hyrningi sætt eftir feðr sinn; enn hann tók því vel. Fór hann á Hofstaði ok tók þar við búi ok var hann betrfeðrungr; var hann aldri í mótgangi við Þóri.

19. Steinólfr sat í búi sínu ok þóttist þungar fréttir hafa um fjörðinn. Hann var svá varr um sik, at hann var aldri fyrir vestan fjörð nætrgestr; hann setti annan mann fyrir búið í Bœ, at annast þar um. Þórir sat nú um kyrt, ok var honum allmikill hugr á at finna Steinólf, enn þóttist eigi föng á hafa, at sœkja hann suðr um fjörð fyrir liðsafla sakir. Þat var eitt haust, at Steinólfr fór vestr yfir fjörð. Þeir váru tíu á skipi ok ætla þegar heim aftr. Enn er þeir váru vestr komnir, hljóp á útsynningr með stormi, ok máttu þeir eigi þann dag aftr fara. Enn er Heimlaug völva vissi þat, sendi hon mann til Þóris ok bað hann skjótt við bregða, ef hann vildi Steinólf finna, enn hon kvaðst mundu ráða, at veðrit felli eigi. Þórir reið þegar heiman, ok vill eigi mönnum safna, því at hann hugði, at þá mundi njósnir koma Steinólfi, ef nökkur dvöl yrði á. Þeir fara nú heiman: Guðmundr son hans, Völfu-Gunnarr ok Kinnarsynir tveir. Þuríðr móðir þeira segir, at meir var ferð sjá ger með ráði Heimlaugar enn sínu, at fara við svá fá menn í hendr Steinólfi. Þórir kvað nú eigi at síðr fara skulu. Þeir fóru heiman átta, ok Vafspjarra-Grímur ór Múla ok maðr með honum. Enn er þeir kómu suðr yfir Þorskafjörð, sendi Þórir orð Óttari fóstbróður sínum í Másdal. Hann kom til

hans við annan mann. Þeir riðu tólf inn til Steinólfsdals. Enn þeir Steinólfr höfðu farit tíu til at festa hey upp í dalinn, enn aðrir tíu váru heima. Heyit stóð víða um dalinn ok váru þeir mjök dreift um dalinn. Enn er þeir Þórir sá, hvað þeir höfðust at, skildust þeir ór reiðinni til at henda þá. Váru þá hleypingar miklar. Steinólfr kallar á sína menn, ok bað þá heim halda til Bœar ok láta húsin gæta sín, ok er þeir kómu heim at túngarði, þá váru þeir tólf; kvaðst Steinólfr þá eigi lengra renna vilja; höfðu þá látizt fimm menn Steinólfs. Þeir kómu fyrstir eftir Kinnarsynir, Grímur ok þrír menn aðrir. Þórhallr hjó þegar til Steinólfs ok kom á fótinn; varð þat mikit sár. Enn Steinólfr lagði til hans ok kom á hann miðjan. Þórhallr gekk á lagit upp at höndum honum ok hjó enn til hans ok veitti honum mikit sár. Í því kom Þórir at, ok váru þá fallnir þrír menn af þeim Þórhalli. Þórir barðist þá djarfliga. Enn þenna sama dag reið Atli son Úlfs hins skjálga norðan yfir heiði við fimtánda mann. Hann varð varr við fundinn ok fór til ok reið þegar til meðalgöngu, ok kvaðst þeim veita mundu, er at hans orðum mundu gera, ok þar kom at hann fekk skilið þá, því at hvárirtveggja váru mjök sárir. Þar létust þrír menn af Þóri, enn fimm af Steinólfi. Þar heitir Grásteinsdœld, er þeir börðust, upp frá Bœ. Atli fylgir þeim Steinólfi heim í Bœ ok váru bundin sár þeira. Þeir Þórir riðu vestr heim ok váru allir sárir ok engi maðr komst ósárr af þeim fundi. Um daginn eftir fór Steinólfr heim suðr til Fagradals, ok lá lengi í sárum um haustit ok greri seint. Enn um vetrinn sló í verk, ok rifnuðu aftr þau, er gróin váru, ok dó hann af þeim sárum. Þórir hafði ok mjök sárr orðit,

ok greru hans sár skjótt. Enn eftir þenna fund tók Þórir skapskifti; gerðist hann þá mjök illr viðfangs. Þat haust hurfu kistur þær, er hann hafði gera látit at Valshellis-gulli, ok vissi engi síðan, hvat af þeim væri orðit.

20. Nú er frá því at segja, at til hefnda eftir Steinólf var Þorsteinn son hans ok þeir feðgar Sléttu-Björn ok Þjóðrekr, dóttarson Steinólfs. Atli Úlfsson leitaði um sættir með þeim, ok vildu Saurbœingar eigi sættast, ef eigi fœri þeir útan, er mest höfðu gengit at vígum þeim. Þórir vildi eigi útan fara. Var Steinólfr bœttr fé miklu; enn Guðmundr ok Vafspjarra-Grímr, Völfu-Gunnarr ok Óttarr ok Þorsteinn Kinnarson skyldu útan fara ok vera brott þrjá vetr. Skip stóð uppi á Borðeyri í Hrútafirði ok þat hafði Þórir frétt. Hann reið heiman ok til Gilsfjarðar, svá norðr heiði til Bitru ok þaðan til Hrútafjarðar, ok kom á Borðeyri ok tók þeim far. Eftir þat reið hann heim hinn sama veg ok hann fór norðr, ok flutti þá síðan til skips alla ok fekk þeim fararefni nóg. Eftir þat reið Þórir heim ok sat um kyrt. Enn þeir fóru útan ok kómu til Noregs. Þá réð Hákon konungr Aðalsteinsfóstri fyrir Noregi ok var þat á öndverðum hans dögum. Þeir Guðmundr ok hans félagar váru í Noregi um vetrinn; fóru síðan um sumarit eftir í hernað ok reyndust hinir hraustustu menn ok fengu góðan orðstír ok unnu mikit sér til frægðar. Þeir váru fjögur sumur í hernaði, enn á vetrum með Hákoni konungi ok mat hann þá mikils.

21. Þrándr hét maðr; hann var Hallbjarnarson; hann stökk ór Noregi fyrir vígasakir ok fór til Íslands. Hann kom út í Dýrafirði. Hann átti brátt sökótt við menn fyrir víg ok óróa þar vestra, ok fór hann það-

an. Hann kom til Styrkárs í Barmi, ok var Styrkárr þá orðinn hrumr af elli. Þrándr skorar á hann til viðtöku. Styrkárr mælti: ‚kost geri ek þér á því; ef þú vegr Gull-Þóri, þá mun ek taka við þér ok gefa þér fé mikit'. Þrándr játar því, ok ferr nú á Þórisstaði ok hitti Þóri ok skorar á hann til viðtöku. Þórir mælti: ‚svá hafa fregnir af þér farit, at þú aukir mjök vandræði, ok er mér þat ekki hent; hefi ek ok spurt, at þú komt til Styrkárs í Barmi, ok mundi hann hafa tekit við þér'. Þrándr mælti: ‚enga viðtöku fekk ek hjá honum; enn heyrt hefi ek, at þú værir góðr drengr ok rausnarmaðr mikill. Nú mun ek þat til baka bera, ef þú tekr eigi við mér'. Þórir mælti: ‚fast sækir þú þetta mál, ok mun ek við þér taka'. Þrándr þakkar honum ok dvelst þar um hríð ok hugnast öllum vel til hans. Þat fœrði Þrándr sér vel í nyt. Eigi virðist honum gott at eiga við Þóri ok þótti hann hafa tekit mjök skapskifti eftir því, er hann hafði heyrt með sönnu sagt af Þóri áðr; þó var Þórir jafnan vel til Þrándar. Nú er stundir líða sitr Þrándr um líf Þóris ok fekk þó eigi fœri á honum lengi. Þat var eina nótt, at Þrándr fór ór rekkju sinni ok at lokrekkju, er Þórir svaf í. Þórir hafði gengit út at gæta til veðrs. Þrándr gekk í rekkjugólfit, enn myrkt var mjök ok opin hurðin fyrir lokrekkjunni. Þrándr beið þar nú, ok kom Þórir ok varð eigi varr við hann, því at hann grunaði ekki Þránd. Þórir leggst nú niðr ok sofnar. Þá lagði Þrándr á hann miðjan. Þórir hafði vafit fast um sik fötin. Ingibjörg kona hans lá fyrir ofan hann. Þórir vaknar við, þá er lagit gekk gegnum fötin, ok þreif til yfir um hönd Þrándar í einni svipan ok varð ekki sárr. Þórir kreisti fast hönd

Þrándar, svá at spjótit losnaði, ok tók Þórir þat. Síðan keyrði Þórir Þránd niðr fall mikit, svá at hann lá lengi í óviti; ok er hann raknaði við, spurði Þórir hann, hví hann hefði sýnt sér ótrú þessa. Þrándr sagði hit sanna frá ok síðan bar Þórir hann út ok lagði spjótinu í gegnum hann. Daginn eftir reið Þórir á fund Styrkárs ok færði honum Þránd dauðan, ok bar sök á hann um fjörráðin. Styrkárr bætti fé nökkuru fjörráðin ok skildu þeir Þórir sáttir; reið Þórir heim, enn Styrkárr lét heygja Þránd. Um þann tíma dó Þórðr bróðir Þorbjarnar stokks í Laugardal vestr. Hann átti sonu tvá; hét hinn eldri Agnarr, enn hinn yngri Þorgeirr; þeir váru fríðir sýnum ok miklir fyrir sér ok tóku þeir föðurarf sinn ok gerðust góðir bœndr; létu þeir jafnan mikit yfir sér ok þóttu eigi vera jafnaðarmenn; sátu þeir mjök yfir hlut manna vestr þar.

22. Þat var eitt sinn at Sléttu-Björn hitti Kjarlak ok áttu þeir tal saman. Sléttu-Björn kvaðst eigi una við þau málalok, er orðið hafi með þeim Þóri ok bað Kjarlak setja nökkur ráð til. Kjarlakr mælti: ‚þau ein hafa orðit skifti vár við Þóri, at vér hafim hinn verra hlut af haft, ok máttum vér nú vel una við málalokin eftir víg Steinólfs ór því sem ráða var; þykki mér betra, at eiga ekki við hann; þó mun ek nú til leita, ef fœri gefst á'. Eftir þat skilja þeir. Svá bar til nökkuru síðar, at Halldórr goði í Garpsdal bauð Þóri til heimboðs við þriðja mann; var Atli sonr hans annarr. Enn er Þórir var at heimboðinu, reið hann í Múla til Herfinns ok var þar eina nótt. Kjarlakr hafði njósn af þessu. Þá nótt, er Þórir var í Múla, reið Kjarlakr at heiman við sétta mann. Þorgrímr hét bróðir Kjalraks; hann bjó at Brunná. Kjarlakr

hitti hann um nóttina í hvílu ok bað hann liðs. Þorgrímr klæddist þegar ok fór með Kjarlaki við fimta mann ok riðu þeir ellefu saman inn með Gilsfirði. Eigi treystust þeir, at gera heimsókn at Múla ok riðu til Búðarár hjá Garpsdal ok biðu þar ok bundu hesta sína. Smalamaðr frá Múla sá til mannanna, hvar þeir fóru. Hann sagði frá því heima ok kvaðst eigi hafa þekt mennina, enn þó mundi þat ófriðarmenn. Þórir kvaðst eigi at síðr ríða mundu. Herfinnr bauð at fylgja honum. Þórir kvað þess eigi þurfa. Síðan reið Þórir um daginn frá Múla ok skildu þeir Herfinnr með vináttu. Enn er Þórir kom á skeiðit við Búðará, hlupu þeir upp hinir. Sá var í litklæðum, er fyrstr fór. Þórir skaut spjóti at þeim, ok kom á þann miðjan, er var í litklæðunum, ok í gegnum hann; enn þat var Þorgrímr bróðir Kjarlaks. Hestar þeira Þóris váru á harða skeiði ok bar þá fram hjá þeim Kjarlaki. Sá, er næst komst, var húskarl Kjarlaks; hann lagði til Atla; enn Atli sló af sér lagit ok hjó hann banahögg. Einn maðr varð fyrir hesti Þóris ok fell um koll ok varð undir honum sverð hans ok meiddist hann til bana. Bar þá Þóri undan, enn þeir Kjarlakr treystust eigi at sœkja eftir þeim ok sneru til hesta sinna ok riðu heim, ok höfðu förunauta sína þá hina dauðu með sér ok undu hit versta við. Þórir var at heimboði í Garpsdal um hríð ok reið síðan heim. Lítlu síðar sendi Kjarlakr til Þóris ok beiddist bóta fyrir víg Þorgríms bróður síns, ok hét þá at sitja aldri framar um líf Þóris, ef hann fengi bœtrnar. Þórir galt tvau hundruð silfrs ok kvað Kjarlak vel hafa leitat; enn hinir tveir kómu fyrir atförina við Þóri. Þat efndi Kjarlakr, at hann sat aldrei framar um Þóri eða lagði

fjörráð við hann. Ekki undi Sléttu-Björn betr enn áðr, enn varð nú svá at láta vera, ok er eigi getit, at hann hafi gert til Þóris þar eftir. Af hánum er komin allmikil ætt hér á landi; hann var hit mesta afarmenni.

23. Svá er sagt, at þeir brœðr synir Þórðar í Laugardal, Agnarr ok Þorgeirr, fara á fund Þorkels auðga í Alviðru í Dýrafirði ok biðja hann liðveizlu at drepa Gull-Þóri; kváðust á honum eiga at hefna Þorbjarnar stokks ok Arnar sonar hans. Þorkell mælti: ‚eigi mun Þórir verða ykkr auðsóttr, ef hann verðr varr við, ok vandasamt þykki mér þetta; þó mun ek til leggja nökkut, er þið hafit mik heimsótt ok vil ek senda flugumann til Þóris'. Þorgeirr mælti: ‚eigi sé ek mann til þess'. Þorkell mælti: ‚ek mun sjá fyrir því; enn annat ár í þetta mund mun ek hafa nökkut svá um sét, at hœgra mun ykkr at veiða Þóri þá enn nú'. Þeir brœðr þakka honum heit sín ok fara nú heim. Þorkell hittir nú Önund ráðamann sinn; hann var skyldr Þorkeli ok hafði vaxit upp með honum ok unnust þeir mjök. Þorkell biðr hann leita til, ef fœri gæfist á Þóri ok segir honum ráðagjörð sína ok þeira brœðra. Önundr mælti: ‚engi heillaþúfa hefir Þórir orðit þeim, er gert hafa á hlut hans, eða setit um líf hans ok heldr eigi á ek honum neitt ilt at launa, ok vil ek eigi vera í neinum fjörráðum við hann'. Þorkell mælti: ‚því hefir þú heitit mér, at gera vilja minn í hverju er væri; enn nú þykki mér þú allmjök bregða þat'. Önundr mælti: ‚eigi munt þú þurfa at bregða mér þessu ok skal ek at vísu fara; þó segir mér svá hugr um, at ek hljóti bana af þessu'. Skilja þeir nú talit, ok hinn næsta dag eftir gengr Önundr at Þorkeli með brugðit

sax ok hjó til hans ok særði hann allmiklu sári, ok lézt Þorkell bregðast reiðr við ok reka Önund í brott, ok fór hann þá þaðan ok létti eigi ferð sinni fyrr enn hann kom á Þórisstaði ok var þar um nótt. Um morguninn gekk hann á tal við Þóri ok bað hann viðtöku, ok segir honum, at hann hafi orðit missáttr við Þorkel ok at hann hafi sært hann sári miklu ok hafi Þorkell rekit sig í burt. Þórir hafði heyrt fregn af þessu enn ekki af ráðagerðinni ok grunaði hann ekki. Hann mælti til Önundar: ‚spurt hefi ek, at sönn er saga þín, ok mun ek við þér taka; enn þó er vandhœfi hér á, at ek gerist nú óeirinn í skapi, at bágt er við mig at lynda ok er mér þat eigi sjálfrátt'. Önundr segir: ‚eigi mun ek ertast við þik, ok því heldr varast, er ek veit þetta'. Þórir mælti: ‚eigi veit ek, hvárt þú stýrir happi miklu, því at mér sýnist þú eigi gæfusamligr'. Skilja þeir nú talit, ok var Önundr þar þau misseri ok hugnaðist Þóri vel til hans ok öllum þar. Önundr gekk á fjall með húskörlum Þóris um haustit ok hugði at landslagi ok varð hann því vel kunnigr. Nú líðr vetrinn ok gætti Önundr mjök at háttum Þóris; hann varð þess varr, at Þórir fór einn nökkurum sinnum framarliga í Djúpadal fram úr Djúpafirði ok dvaldi þar lítit. Enginn vissi, hvat hann gerði þangat, nema Ingibjörg kona hans, ok sagði hon þat engum. Nú líðr fram á várit; þá reið Þórir vestr í Alviðru til Þorkels auðga ok fekk þar góðar viðtökur ok var hann þar um nótt. Þá leitar Þórir um við Þorkel, ef hann vildi taka Önund í sátt, ok bauð hann fé til. Þorkell tók því vel ok semja þeir þetta með sér, ok grunar Þóri ekki um svikin ok gefr hann Þorkeli fimm merkr silfrs ok fór síðan heim ok segir Önundi hvar komit var. Önundr

þakkar honum með mörgum fögrum orðum, ok bjóst nú at fara heim til Þorkels. Þórir gaf honum gjafir at skilnaði ok bað hann vel fara. Önundr reið nú vestr til Laugardals ok finnr þá brœðr. Þeir taka vel við honum, ok spyrja hann nú um hætti Þóris. Hann segir slíkt er hann vissi ok um ferðir hans í Djúpadal; ‚ok þœtti mér vænst', segir hann, ‚at sitja um Þóri, þá er hann ferr þangat, ok mun ek kunna leiðir'. Þeir tóku vel undir þat, ok fara nú á fund Þorkels, ok segja honum hvar komit var. Hann kvað nú vel stofnat; ‚ok vil ek nú at Önundr sé eftir með mér'. ‚Eigi skal þat', segir Önundr; ‚svá fast sóttir þú eftir at koma mér í þetta mál, at ek mun eigi við þá brœðr skilja, fyrr enn nökkut um skipast'; ok varð nú svá at vera sem Önundr vildi, ok fór hann heim með þeim brœðrum. Þeir fara heiman litlu síðar ok Önundr með þeim ok safna mönnum ok verða saman átján, ok fór engi njósn af þeim. Þeir váru kyrrir um daga, enn á ferð um nætr, ok fóru seint. Önundr var fyrir ferðinni, því at hann kunni allar leiðir. Þeir koma í Djúpadal ok nema staðar á völlum nökkurum framarliga í dalnum. Þar eru þröng ok ógurlig gljúfr öðrumegin við vellina. Önundr bað þá bíða þar; ‚enn ek mun fara á fund Þóris'. Þeir gera nú svá; enn Önundr ríðr á Þórisstaði. Honum er þar vel fagnat ok er hann þar um nótt. Um morguninn eftir bjóst Þórir at ríða í Djúpadal. Hann bað Atla son sinn með sér fara, ok fór hann ok tveir húskarlar. Ingibjörg kona Þóris spyrr hann at, hví hann hafi menn með sér. Þórir mælti: ‚vera má at nökkut beri nú til tíðenda, er þú sér eigi; grunar mik um þat, þó at ek fái ekki at gert'. Síðan reið Þórir á stað, ok mintist áðr við

konu sína ok bað hana vel lifa. Önundr vildi fara með Þóri, ok leyfði hann honum þat, ok kvaðst vána hann sér trúan. Önundr kvaðst svá reynast skyldu. Nú ríða þeir, þar til er þeir koma á vellina. Þar spretta þeir brœðr upp ok menn þeira ok hljóp Önundr af baki ok í lið með þeim. Þá mælti Atli: ‚undan vil ek ríða, faðir, ok hætta eigi til við þenna liðsfjölda'. Þórir mælti: ‚fyrr skal ek lífið missa enn undan flýa, þó at ek sé nú gamall'. Stíga þeir Þórir þá af baki. Hinir veittu þeim harða atsókn, enn þeir verjast ágætliga. Húskàrlar Þóris höfðu hvárr mann fyrir sik ok fellu svá báðir. Þórir vá tvá menn ok Atli aðra tvá. Önundr sótti hart at þeim ok þeir brœðr. Þórir mælti til Önundar: ‚sé ek nú ráð yðar, ok hefir þér illa farit, at svíkja mig í trygðum; mun nú ok verða endi á æfi minni; enn skamman tíma skalt þú eiga at fagna þessum svikum'. ‚Þat er illa þá', segir Önundr. Þórir hjó þá í höfuð honum ok klauf hann at endilöngu. Enn í því bili hjó Agnarr af Þóri hœgri höndina í úlfliðnum. Þórir kastaði þá skildinum ok tók sverð sitt í því, at þat fell niðr með hendinni; varðist hann þá svá lengi með vinstri hendinni at undrum gegndi ok vá þá enn tvá menn. Agnarr snarast at, ok hjó þá af honum vinstri hendina í úlfliðnum. Þórir brast fast við, ok sló Agnarr með hœgri stúfnum ok fell hann í öngvit. Þórir hljóp þá at gljúfrunum ok sló stúfunum við hellu mikilli, svá at hon hrökk til. Þá sá þeir, at kisturnar, er Valshellis-gull var í, váru þar undir. Þórir stakk handarstúfunum sínum í hvárn kistuhring, ok steyptist fram af í gljúfrit í fljótri svipan ok sáu þeir hann eigi framarr. Atli hljóp á bak hesti sínum ok reið sem hvatast heim á Þórisstaði ok sagði tíðendin,

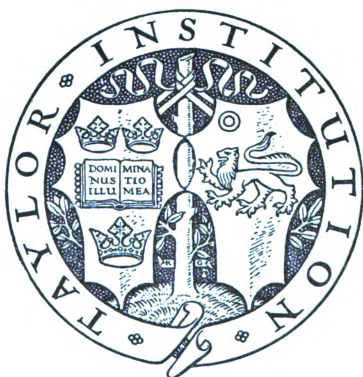
ok þótti þetta mikit. Varð Þórir mörgum harmdauði ok eigi sízt konu hans. Agnarr raknaði við ok fóru þeir brœðr þaðan sem skjótast ok riðu vestr ok undu illa sinni ferð.

24. Agnarr lá lengi í sárum um sumarit eftir höggit ok dó um sumarit, þá er liðnir váru sex vetr frá falli Steinólfs. Ingibjörg ekkja Þóris bjó á Þórisstöðum ok Atli son hans. Þat sumar kómu út: Guðmundr Þórisson, Völfu-Gunnarr, Vafspjarra-Grímr, Þorsteinn Kinnarson ok Óttarr vestr í Dýrafirði, ok riðu heim á Þórisstaði frá skipi. Síðan fóru þeir vestr í Laugardal, ok hittu Þorgeir; Guðmundr drap hann, ok síðan drápu þeir alla hina, er í atför höfðu verit við Þóri. Eftir þat riðu þeir heim. Þat varð upp víst, at Þorkell auðgi hafði verit í fjörráðum við Þóri; fóru menn þá í milli ok kómu sætt á með Þorkeli ok sonum Þóris, ok galt hann mikit fé; skaði þótti honum at Önundi, enn varð at hafa svá búit, ok allir fellu þeir óhelgir, er í atförinni váru við Þóri, enn Þórir var bœttr miklu fé, ok lauk svá viðskiftum þeira Þorkels. Guðmundr bjó á Þórisstöðum til elli, ok er mikil ætt frá honum komin. Atli bjó í Gröf ok váru þeir brœðr mikilmenni. Völfu-Gunnarr bjó á Gunnarsstöðum, enn Grímr í Múla langa tíð, enn Þorsteinn Kinnarson á Kinnarstöðum. Þar heita nú Leikvellir, er Þórir fell. Enn um hann veit engi framar at segja eftir þat, er hér var sagt, ok er þat ætlan manna, at hann hafi lagzt á gullkistur sínar ok brugðizt í ormslíki, ok var þat lengi síðan, at menn sáu dreka fljúga ofan í Gullfoss ok yfir gil þat, er hann sást hverfa ofan í. Þórir hefir verit einn með hraustustu mönnum hér á landi; sá hann ok flest fyrir fram ok var

vitr maðr ok engi ofsamaðr, alt þar til er lund hans spiltist ok hefir hann þá goldit þess síðasta drykks, er hann drakk af kalki Agnars, sem hann hafði sagt hónum fyrir. Ok lúku vér þar Gull-Þóris-sögu.

NÖFN.

Kostar í kápu 70 aura.

TAYLOR · INSTITUTION
DOMI NUS ILLU MINA TIO MEA